Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Bauditz, Sophus.
Titel | Title:	Novelletter.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : C. A. Reitzels Forlag, 1887
Fysiske størrelse | Physical extent:	171 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57.-87.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130017626052

NOVELLETTER

AF

SOPHUS BAUDITZ.

KJØBENHAVN.

C. A. REITZELS FORLAG.

1887.

Kjøbenhavn. — Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer).

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

INDHOLD.

Side

Det ægte Tschin-Fung Vand . . . . . 1.
Jagtpassiar . . . . . 25.
En Krønike fra Rhinen . . . . . 33.
Ekkoet, der blev forflyttet . . . . . 65.
Skjæbnens Røst . . . . . 75.
Saadan gaar det! . . . . . 97.
Jordskjælvet i Vindeby . . . . . 107.
Hvordan Lyngerup slap for fjendtlig Indkvartering . . . 123.
Den flyvende Hollænder . . . . . 137.

Det ægte Tschin-Fung Vand.

Enhver, der har rejst i Kina eller blot er nogenlunde fortrolig med kinesiske Forhold, véd, at ingen vellugtende Essents er saa yndet af det himmelske Riges Indbyggere som det ægte Tschin-Fung Vand, saaledes kaldet efter den lille By af samme Navn, der ligger nordvest for Peking i Provinsen Hen-Li. Overalt ser man de ved deres Form let kjendelige Flasker, der alle har ensartede, tarvelige Etiketter, men som til Trods for, at Fabrikanternes Efternavn altid er Ya-Rina, dog i Virkeligheden tilberedes hos en Mængde forskjellige Firmaer, som imidlertid alle paastaa at være i Besiddelse af den eneste originale Recept. Spørger man nu en indfødt, hvilket Mærke der da er det bedste, og hvilken af de utallige Ya-Rinaer der er den rigtige, saa ryster han i Reglen paa Hovedet og svarer, at visse Ting ere indhyllede i en saadan Dunkel-

hed, at dødeliges Øjne ikke formaa at gjennemtrænge den, og det fremgaar klart af hele den Maade, hvorpaa Svaret gives, at han regner Spørgsmaalet om Tschin-Fung Vandets Ægthed til de dunkleste blandt de dunkle.

Rent tilfældig har jeg imidlertid i et Værk om Kina fra forrige Aarhundrede, der skyldes en fransk Jesuitermissionær, fundet en Række Oplysninger om Tschin-Fung Vandet, hvis Paalidelighed kun forøges derved, at Forfatteren senere skal være bleven myrdet paa en Missionsrejse i selve Provinsen Hen-Li, rimeligvis fordi flere af de Meddelelser, han var fremkommen med i sit ovennævnte, efter kejserlig Befaling paa kinesisk oversatte Skrift, betragtedes som kompromitterende for en Del af Fabrikanterne i Tschin-Fung. Ved senere at sætte mig i Forbindelse med forskjellige, der under et langt Ophold i Kina har faaet det nøjeste Kjendskab til Landet og dets Institutioner, er det endelig lykkedes mig at kunne forfølge Tschin-Fung Vandets Historie til den nyeste Tid, og da denne Historie i mere end én Henseende forekommer mig ogsaa at have Interesse for evropæiske Læsere, følger den her i sammentrængt Fremstilling.

— For godt og vel 300 Aar siden levede i Tschin-Fung en Mand, der hed Han-Tsia-Ya-Rina. Han ernærede sig selv og sin Familie ved at tilberede Røgelse, parfumeret Papir og vellugtende Vande, men skjønt alt, hvad han leverede, var fortræffeligt, og han selv var bekjendt for sin Hæderlighed, tjente han dog kun fra Haanden og i Munden; ofte græmmede han sig ved Tanken om, intet at kunne efterlade sin Familie, og naar han med Penslen strøg den klæbrige Tinktur hen over det hvide Rispapir eller sorterede de tørrede Blomster og Rødder, hvoraf han destillerede sine Essentser, sukkede han mangen Gang dybt og anstillede ørkesløse Betragtninger over, hvor ulige Jordens Goder er fordelte.

En Aftenstund, da han læste i et klassisk Værk af en af de syv saakaldte „store" Filosofer, stødte han paa et Tankesprog saalydende:

„Et godt Navn er en god Ting; thi det kildrer Øret paa en behagelig Maade og vækker Lysten til at lære den Gjenstand at kjende, som bærer Navnet".

Den gamle Røgelsemand læste Tankesproget tre Gange igjennem, til han kunde det udenad, og i Aftenens Løb gjentog han idelig for sig selv:

„Et godt Navn! Ja, et godt Navn er en god Ting!“

Næste Morgen tidlig gik han hen til sin Ven Bogtrykkeren og bad ham trykke et Par Hundrede smaa Sedler, paa hvilke der skulde staa:

„Det eneste ægte Tschin-Fung Vand.
Tilberedt af
Han-Tsia-Ya-Rina.“

Han havde haft mest Lyst til at lade dem trykke paa rosenrød Grund og med to Sølv Drager ved Siderne, men da dette vilde fordyre dem betydelig, nøjedes han med simple sorte Bogstaver paa hvidt Papir. Dagen efter fik han Sedlerne, og dem klistrede han paa alle de Flasker med vellugtende Vand, han havde i Behold, og stillede dem op i Vinduet.

Det hjalp. Indbyggerne i den gode Stad Tschin-Fung syntes godt om, at en Mand gav sine Varer Navn efter den nærsomme By, hvis Borgere de var stolte af at være, og Afsætningen gik saa strygende, at Ya-Rian snart kunde gjøre en ny Bestilling hos sin Ven Bogtrykkeren, denne Gang paa tusend Sedler.

„Et Held kommer sjælden alene, men oftest

flere i Flok som Svalerne ved Aftenstid", siger en anden af de syv Filosofer, og det skulde Ya-Rina sande. Stadens fornemste Mandarin, der naturligvis ogsaa kjøbte en Flaske af Vandet, havde fejret Nyaarsfesten med saa megen Højtidelighed, at han næste Morgen vaagnede med stærk Hovedpine; uden egentlig at tænke over det hældte han nogle Draaber af Tschin-Fung Vandet i sin højre Haand, gned sig over Øjnene med det og sporede strax en betydelig Bedring. Da han kort Tid efter var paa Rejse i Provinsen for at opkræve Skatterne og pludselig saa', at hans Beholdning af Essentsen var sluppen op, skrev han derfor til Ya-Rina og bad ham snarest muligt sende tolv Flasker af Vandet, eftersom hans Velbaarenhed som en Følge af de mange officielle Middage hyppig havde Hovedpine, og denne øjensynlig bedredes ved Brugen af Essentsen.

At Ya-Rina skyndte sig med at afsende det forlangte, er en Selvfølge, men han gjorde mere end det: han satte Mandarinens Brev i Glas og Ramme og hængte det op i sin Bod, han lod det ordret aftrykke paa det Rispapir, hvori Flaskerne for Fremtiden indpakkedes, og han fik en fjærn

Slægtning, der boede i Peking, til at optage det i Statstidenden. Fra nu af var hans Lykke gjort. Han blev en hovedrig Mand, benaadedes med Titel af „kejserlig Hof-Leverandør" og hviler paa Kirkegaarden i Tschin-Fung under en Sten, hvorpaa der i halvudslettede Tegn endnu kan læses: „Et godt Navn er en god Ting".

Den Formue, som Han-Tsia-Ya-Rina havde samlet, forøgedes af hans Søn og Sønnesøn, der begge bar samme Fornavn og udvidede Forretningen saa betydelig, at den ansaas for en af de største i hele Hen-Li. Det Held, Firmaet havde haft, forledte ganske vist adskillige andre til ogsaa at anbringe Navnet „Tschin-Fung Vand" paa deres Essentser, men da Ya-Rina'erne strax ved en Uendelighed af Meddelelser i officielle og ikke officielle Tidender lod det himmelske Riges Sønner vide, at kun det Tschin-Fung Vand, der bar deres gamle og agtede Navn, var ægte, og alt andet værdiløse Efterligninger, blev Forbruget kun saa meget større, og Konkurrencen var slaaet til Jorden.

Rigtignok var Ya-Rina'ernes Gjenbo, den træske Lao-Kiang, der ligesom de boede paa

Piang Pladsen, fræk nok til uden videre at sætte deres Navn paa sit Destillat, men det kom ham dyrt til at staa, thi han blev stævnet for Retten, overbevist om ligefremt Bedrageri og straffet med to hundrede Slag under Fodsaalerne. Fnysende af Smerte og Forbitrelse humpede han hjem og holdt sig inde i tre Dage pønsende paa Hævn. Den fjerde Dags Morgen lukkede han sin Bod, antændte et Offer af sin bedste Røgelse foran Buddhas Billede og begav sig paa Rejse.

Det varede Maaneder, inden han kom tilbage, og man begyndte allerede at tale om, at han vistnok var forulykket undervejs, da han en skjønne Dag uformodet viste sig med en fremmed i Følge. Synderlig tiltalende saa' denne ikke ud: mager som en Benrad var han, Klæderne hang i Laser, og Pisk havde han ingen af, hvilket bestyrkede den senere almindelig antagne Mening, at Lao-Kiang havde hentet ham lige ud af et eller andet Fængsel, hvor man for en grov Forbrydelse havde raget Hovedet paa ham ved Indsættelsen. Stor var derfor alles Forbavselse i den gode Stad Tschin-Fung, da Lao-Kiang ikke blot optog den fremmede i sit Hus og forsynede ham med smukke Klæder og god Forplejning,

men tillige gav ham sin eneste Datter til Ægte. Forbavselsen veg imidlertid for Raseri hos Ya-Rina'erne, da det erfaredes, at den fremmede bar deres Navn og virkelig paa lovformelig Maade kunde bevise sin Ret til at kalde sig, som han gjorde, og Forbitrelsen naaede sit Højdepunkt, da Ægteskabet mellem den ny Ya-Rina og Lao-Kiangs Datter satte Frugt i et forholdsvis velskabt Drengebarn, som naturligvis udstyredes med Navnet Han-Tsia-Ya-Rina. At Lao-Kiang strax pro forma overdrog sit Firma til Dattersønnen og prydede sine Flasker med dennes fulde Navn, er det vel overflødigt at bemærke.

Der var saaledes nu to forskjellige Han-Tsia-Ya-Rina'er, der begge tilvirkede det eneste ægte Tschin-Fung Vand, og da Etiketterne selvfølgelig var aldeles ens, kunde de gode Kinesere umulig vide, om de fik det ægte eller det uægte. At begge Sorter efter upartiske Kjenderes Dom var saa temmelig ens, kunde jo nok trøste en Del, men det var dog alligevel ikke behageligt for Forbrugerne muligvis at maatte kjøbe en Vare for noget andet, end den virkelig var, og der synes i en Række af Aar at have været saa

megen Mistillid hos Kjøberne, at Produktionen sank betydelig.

Da fandt en Sønnesøns Søn af den rigtige gamle Ya-Rina en Dag paa at slaa op i den samme klassiske Filosofs Skrifter, hvor hans Oldefader havde fundet det Tankesprog, der først bragte Lykken til Huset, og efter at have læst nogle Sider standsede han ved følgende dybsindige Sentents:

„Vil Du nøje mærke Dig et Sted eller et Objekt, der kan forvexles med andre, da se ikke blot paa dets ydre Skikkelse men paa dets Plads i Rækken af det ensartede.“

Det slog ned i Ya-Rina, og han gik uden for sin Dør og talte Husene, der laa mellem Buddha Templet og hans Ejendom; Husenes Antal var fire, og over sin Dør lod han derfor anbringe i mat Guld Tallet 5, og fra nu af havde hans Etiketter bag efter Firmanavnet Tilføjelsen: „Boende paa Piang Pladsen Nr. 5.“ Nogle Lastdragere lejedes til flere Dage i Træk at gaa op og ned ad Gaderne bærende paa Ryg og Bryst store Plakater, der underrettede Tschin-Fungs Beboere om, at de i Nr. 5, og kun i Nr. 5, paa Piang Pladsen kunde faa den ægte Vare, og ved

Tusender af brogede Opslag paa alle offentlige Poststationer spredtes den vigtige Meddelelse rundt om i Riget samtidig med, at man indstændig advaredes mod det falske Fabrikat.

Valpladsen var atter de gamle Ya-Rina'ers, og i to Slægtled førte Lao-Kiangs Hus en sygnende Tilværelse.

Da gik en smuk Morgen en Sønnesøns Sønnesøn af det oprindelige Firma over Piang Pladsen og kastede tilfældig et Blik over til de falske Ya-Rina'ers Bod. Han vilde næppe tro sine egne Øjne, thi det forekom ham bestemt, at alle Flaskerne der ovre bar Paaskriften „Piang Pladsen Nr. 5"; et Øjeblik tænkte han paa at gaa nærmere og forvisse sig om Sagen, men Stoltheden sejrede over Nyfigenheden: han gik rolig hjem og lod sin yngste Tjenestedreng kjøbe en Flaske hos Gjenboen.

Det utrolige viste sig at være sandt: denne Usling havde virkelig haft den Frækhed at udstyre sine elendige Flasker med falsk Bopælsangivelse, og Ya-Rina havde allerede taget sine Udgangstøfler paa for at gaa til Retten og kræve Bedrageren afstraffet, da han opdagede et lille

lumsk „ligeoverfor“ trykt med smaa gnidrede Tegn foran det famøse Nr. 5; det saa' nærmest ud, som om en Flue havde siddet der, og i alt Fald skulde der et ualmindelig skarpt Blik til for at opdage Træskheden.

Ya-Rina skummede af Raseri men var magtesløs, og Lao-Kiangs Efterkommere lo i deres tynde Skjæg og gned Haandfladerne mod hinanden.

„Det er let at finde en Sti, som en anden har traadt“, siger Tschen-Ling i en af sine mest læste klassiske Oder, og Sandheden heraf blev indlysende baade for de ægte og de falske Ya-Rina'er, da der efterhaanden paa Piang Pladsen dukkede et Utal af Firmaer op, alle førende det kjendte Navn og naturligvis alle tilberedende det „eneste ægte Tschin-Fung Vand“. Følgende det af Lao-Kiang'erne givne Exempel anstilledes der nemlig en formelig Klapjagt i alle Provinser efter Mænd af Navnet Ya-Rina; dem lod man sig saa adoptere af og nedsatte sig paa Piang Pladsen, hvor Grundene i den Anledning steg til en fabelagtig Pris. Stor Opfindsomhed vistes der i Bopælsangivelserne paa de forskjellige Firmaers

Etiketter, idet disse varieredes efter følgende Skema: „Ved Siden af Nr. 5“, „Ligeoverfor ved Siden af“, „Ved Siden af ligeoverfor“ o. s. v. Man kunde lugte Byen i en halv kinesisk Mils Afstand, og i daglig Tale kaldtes den Chang-Pe-Tsi, hvilket betyder „den vellugtende Stad“.

Under en saa stærk Konkurrence som den, hvorom her er Tale, maa efter almindelige økonomiske Grundsætninger altid én Konkurrent tage Luven fra de andre, og hvad enten det nu skyldtes Tilfældigheder eller særlig Forretningsdygtighed, saa er det et Faktum, at Lao-Kiangs Efterkommere i Tidens Løb gik af med Sejren, og denne deres Overlegenhed viste sig maaske allertydeligst derved, at Ordet „ligeoverfor“, der oprindelig havde gjort sig saa lille og ukjendeligt som muligt, efterhaanden voxede og voxede og tilsidst fik en lignende Størrelse som de andre Ord paa Etiketten, ja, en af Cheferne for Huset drev endogsaa Dristigheden saa vidt, at han mod rundeligt Vederlag fik Lov til at lade male paa Sejlene af alle Djunker, der var i Fragtfart paa Floderne, at Tschin-Fung Vandet kun fremstilledes ægte hos den Ya-Rina, som boede ligeoverfor Nr. 5.

Og i den Grad kan Traditionen glippe, selv i Kina, at de indfødte tilsidst virkelig troede paa Løgnen og overalt forlangte at se Ordet „lige-overfor“ paa Etiketten, før de kjøbte af Vandet.

Følgen heraf var let at forudse: de gamle Ya-Rina'ers Velstand tabte sig, og Chefen for Huset var ofte tungsindig, naar han tænkte paa, at han ikke kunde efterlade sin eneste Datter Tsai-Ki nogen større Formue. Hans rige Gjenbo var imidlertid til Trods for al sin Velstand heller ikke ubetinget lykkelig. Han havde en eneste Søn, der naturligvis hed Han-Tsia-Ya-Rina, men som vi for Tydeligheds Skyld ville kalde med hans Tilnavn Wou-Shan, og denne havde fra ung af kun haft Interesse for Studeringer og bestemt erklæret, at han aldrig vilde være Forretningsmand, hvilket, som man let begriber, krænkede Faderen meget.

En Aftenstund, da Wou-Shan som sædvanligt sad i sit kølige Studerekammer og læste i en af Klassikerne, blev han tvivlraadig om, hvor vidt Læsemaaden Lop-Tse-Ho, der var anvendt i den Udgave, han benyttede, ogsaa var den rette, og for at faa Klarhed i Sagen besluttede han at

gaa hen til en lærd Ven og forelægge ham Spørgsmaalet til Afgjørelse.

Tankefuld vandrede han langs Flodens Bredder, da han pludselig vaktes ved at høre Toner af en Luth og en kvindelig Røst, der bag en høj Mur sang med en saa sød Vemod, at han aldrig mente at have hørt noget lignende. Han saa' sig om; der var ingen i Nærheden, og han steg derfor op paa en tom Ristønde og kigede over Muren. Der laa en sirlig Have med en bugtet Fiskepark indesluttet af et rødt lakeret Gitter. En blaa Bro førte over det smalleste Sted af Vandet, og for den ene Ende af Broen laa en Kiosk; der inde fra lød Tonerne. Pludselig standsede de, det malede Papirsforhæng blev trukket op, og han saa' en ung, skjøn Kvinde klædt i en let, rosa Dragt og med en eneste Chloranthus Blomst i det sorte Haar. Hun stirrede tankefuld ud over Vandet, hvor Lotusblomsterne svømmede paa den blanke Flade, og hvor en Hejre med adstadige Skridt spankede om mellem Rørene og af og til sænkede Næbet for at hente sig en af de guldskællede Fisk, som den da med tilbagebøjet Hoved lod glide ned gjennem den slanke Hals.

Wou-Shan var med ét Spring over Muren

og nærmede sig med bankende Hjærte Kiosken; han bøjede sig for den skjønne og sagde med skjælvende Røst, at han ude fra havde hørt hendes Sang og set hendes Skikkelse og nu bad om Tilladelse til at nyde hendes Selskab.

Let rødmende som en moden Fersken rejste hun sig og svarede:

„Sømmelighed er Kvindens største Klenodie, og hellere vil jeg lade mit unge Legeme sænkes under den bløde Grønsvær end gjøre noget, der er min Kyskhed uværdigt."

End mere indtagen af hendes store Blufærdighed sagde Wou-Shan:

„Tro ikke, at jeg i uværdig Hensigt er sprungen over den hvide Mur. Jeg er Wou-Shan, der allerede har taget Examen af anden Grads første Klasse og med Tiden haaber at naa gjennem alle syv Grader. Mit til Studeringer viede Liv maa tale for mine Sæders Renhed".

Bleg som Lotusblomsten svarede den skjønne:

„Ulykkelige, fly dette Sted! Véd Du ikke, at jeg er Tsai-Ki, og at vore Forældres Fjendskab aldrig vil tillade Fortrolighed imellem os!"

Men Wou-Shan afbrød hendes Tale og sagde:

„Lad vore Forældres Fjendskab hvile, og lad os nyde den Sødhed, som følger af Samværen mellem ligestemte Sjæle!“

Og de satte sig i Kiosken og spillede Dam, og Wou-Shan saa' med Henrykkelse, hvordan hun flyttede Brikkerne med sine hvide Fingre, og han beundrede den Tænksomhed, hvormed hun styrede Spillets Gang.

Det blev silde; Maaneskivens Gang bevægede Mandeltræernes Skygge, og Bladene paa de bøjelige Pilegrene, der hang ud over det tindrende Vand, glinsede som Spyd af Sølv. Alt var stille; kun Cicaderne sang, og et Par Silkeænder plaskede nu og da inde mellem de mørke Siv.

Wou-Shan tog bevæget Afsked og gik hjem. Han tændte Broncelampen og satte sig til at læse; men mellem Skrifttegnene dukkede idelig Billedet frem af den skjønne Tsai-Ki, og tilsidst lagde han resigneret Bogen, tog Pensel og Tusk, og paa et blomstret Brevpapir skrev han efter grundig Overvejelse følgende Vers:

„Mit Hjærte er gjennemboret, og mine Øjne
er blændede af det Lys, der udstraaler fra
dine.

Og dog opsamler jeg mørke Tanker i min Barm, naar jeg mindes, at jeg ikke aabenlyst tør vove mig til min elskedes Hjem.
Tillad mig derfor atter at komme til Dig, som jeg kom i Aften, naar den blege Skive slaar Bro over den mørke Park."

Dette Digt sendte Wou-Shan hemmelig til Tsai-Ki og modtog med Overbringeren en Nøgle til Døren i Havemuren, for at han ikke oftere skulde sætte sit Liv i Vove ved det farlige Spring.

Aften efter Aften sad nu de elskende i den venlige Kiosk; snart skiftede de ømme Elskovsord, snart spillede Tsai-Ki paa sin Luth, og en Dag tog Wou-Shan sin Fløjte med og ledsagede paa den sin tilbedtes Sang.

Men Fløjtens Toner er gjennemtrængende. De naaede op til Huset, op til den gamle Ya-Rina, som hensunken i mørke Tanker sad i sin ensomme Bagstue. „Hvem kan blæse paa den mangehullede Fløjte nede i min murhegnede Have!" tænkte han og listede sig ganske sagte derned. Saa fordybede var de tvende i Musiken og i deres egne blide Følelser, at de intet mærkede, før den opbragte Fader stod for dem.

„Gid jeg aldrig var født", raabte han fnysende, „hellere end at se min eneste Datter som en lysten Glædespige kaste sig i Favnen paa en fræk Forfører! — Og Du", henvendte han sig tordnende til Wou-Shan, „Du, Søn af en Hund, hvis blotte Fodspor er forpestede! Pak Dig, at ikke min retfærdige Vrede skal udpuste dit Livs Lys!"

Blegnende, men med den Fasthed, som en uplettet Samvittighed ene kan give, svarede Wou-Shan sagtmodig, at han, og han alene, bar Skylden, hvis nogen Brøde var begaaet, men at det var hans bestemte Hensigt at ægte Tsai-Ki, selv om han dertil ikke skulde kunne opnaa sin egen Faders Samtykke.

Men den gamle lod ham ikke tale ud. „Tror Du, jeg vil tillade min eneste Datter at give sig hen til nogen af den Slægt, der ved Løgn og Frækhed, fortsat gjennem Hundreder af Aar, har berøvet mig og mine vore retmæssige Indkomster!" brølede han. „En Slægt af Bedragere, der har bragt mig saa vidt, at jeg næsten maatte ønske, jeg boede ligeoverfor mig selv, blot for at kunne pynte mine Flasker med det forbandede Ord, som stjæler Pengene ud af Lommen paa

mig! — Du, ægte Tsai-Ki! Aldrig! — Ja, skaf mig igjen alt, hvad Du og dine har narret mig for, find paa en Nederdrægtighed lige saa lumsk men lige saa fordelagtig som jeres „ligeoverfor", saa kan vi tales ved! — Pak Dig ud af min Have, og sæt aldrig mere dine tynde Ben i den, om Du vil lyde mig!"

Nedbøjet som aldrig forhen kom Wou-Shan hjem; han tændte ingen Broncelampe og aabnede ingen Bog, men kastede sig strax paa sit Leje, hvor han tilbragte en søvnløs Nat. Gjærne havde han givet al Slægtens Rigdom for at eje sin Tsai-Ki, gjærne havde han hjulpet hendes Fader med et snildt Paafund, selv om hans egen skulde tabe derved, men hvad kunde han gjøre! Han kunde dog ikke skaffe Manden til at b o ligeoverfor sig selv, saa lidt som man kan g a a ved Siden af sig selv som en Skygge! — Ligeoverfor! At dette ene Ord skulde kunne volde to elskendes Ulykke! — Ligeoverfor! Det havde formelig en uhyggelig, ildevarslende Klang paa Kinesisk! — Saa lød det uskyldigere paa Fransk, et Sprog, han havde lært en Del af under lærde Samtaler med Jesuitpateren ved den nærmeste Mission:

„vis-à-vis de", det var langt blødere. — Vis-à-vis de! Der gik et Lys op for ham!

Saa snart det var bleven Dag, ordnede han omhyggelig sin Dragt, bragte det sædvanlige Offer foran det lille Husalter og benyttede et Øjeblik, da der ingen var i Nærheden, til at smutte over Torvet og ind i Boden til Tsai-Kis Fader. Denne vilde først lade ham kaste paa Døren, men et Par Ord af Wou-Shan beroligede ham nogenlunde, og i det mørke Kontor bag ved Udsalgsboden havde de to en længere Samtale, under hvilken den gamles Stemning i den Grad skiftede, at han gjentagne Gange velvillig klappede Wou-Shan paa Maven og endte med at føre ham ind til Tsai-Ki, hvem han forestillede den unge Mand som hendes bestemte Brudgom.

Samme Aften fik Bogtrykkeren en større Bestilling, og allerede Dagen efter udgik alle Flasker fra den gamle Ya-Rinas Hus med følgende Etiketter:

Det eneste ægte Tschin-Fung Vand.

Tilberedt af

Han-Tsia-Ya-Rina.

Boende

vis-à-vis de

Ligeoverfor Piang Pladsen Nr. 5.

Afsætningen blev rivende, for Kineserne kan meget sjælden Fransk, og Wou-Shans og Tsai-Ki's Bryllup holdtes kort efter med stor Stads.

Wou-Shans Fader vilde i lang Tid ikke se Sønnen for sine Øjne, men en skjønne Dag overraskede han ham og Svigerdatteren ved at erklære, at da Wou-Shan aabenbart havde vist et endogsaa betydeligt Forretningstalent ved sit franske Paahit, tilgav han ham paa den Betingelse, at han vilde opgive Studeringerne og kaste sig over Destillationen. Herpaa gik Wou-Shan villig ind, og Forsoningen mellem Fader og Søn affødte ogsaa en Tilnærmelse mellem Ya-Rina'erne og Lao-Kiangs Efterkommere, idet Wou-Shans Fader indrømmede Tsai-Ki's Fader Ret til helt

at lade „vis-à-vis de“ udgaa af Etiketterne, saa at der altsaa blev to Fabrikanter, som begge, underligt nok, boede ligeoverfor Nr. 5. For at dette imidlertid skulde være i nøjeste Overensstemmelse med Virkeligheden, fik Wou-Shan sin Fader overtalt til ogsaa at anbringe Tallet 5 over sin Dør, og de to gamle og deres Efterkommere kunde saaledes med fuld Føje skrive sig som boende ligeoverfor Nr. 5, hvilket imidlertid har afstedkommet og vil afstedkomme en Del Forvirring, der yderligere forøges ved, at alle de andre Ya-Rina'er nu kun har ét Firma at bo ligeoverfor eller ved Siden af.

Dette er den virkelige Historie om det ægte Tschin-Fung Vand.

Jagtpassiar.

Det er en Oktober Formiddag. Midt imellem Markerne ligger der et Stykke Kratskov med aabne Pletter, og der inde, i det høje Græs, har der lejret sig en Flok Jægere, sex i Følge, som efter en vel anvendt Morgen nyde deres Frokost. Baronen, paa hvis Grund der jages, sidder paa en Plaid og støtter Ryggen mod en Træstub; ved Siden af ham ligge hans to unge Neveuer, der er tagne paa Landet i Hønsetiden og benytte Lejligheden til at vise sig for de indfødte i splinterny Jagtdragt. Saa er der Baronens to nærmeste Naboer, Krigsraaden fra Bakkegaarden og den tykke Møller fra Birkholm, og endelig Skovrideren, der er med paa Embeds Vegne — Hundene naturligvis ikke at forglemme. Det er en kjøn Gruppe, og den tager sig godt ud i Landskabet. Det er blikstille og solvarmt. Træerne staa med skarpe Konturer mod den blaa

Luft; Lys og Skygge vexle inde i Krattet, og der er en Uendelighed af Farvenuancer i Løvet. Temperaturen er nærmest sommerlig, men Hybenbuskene paa Diget udenfor er fulde af blodrøde Knipper, og Spindelvævet, der er spændt mellem de overmodne Brombær, er bristende fuldt af Dugdraaber — det er høstligt.

Jægernes Samtale er i Begyndelsen ikke synderlig livlig, man er alt for optagen af at lade Frokosten vederfares Retfærdighed. Omsider er man dog færdig; Baronen byder sit Cigarfuteral rundt — Skovrideren foretrækker en Pibe — og nu gaar Passiaren, mens den blaa Røg langsomt hvirvler op mellem Grenene.

— Lad nu være med at brodere alt for meget!“ siger den ene af Neveuerne til Broderen. „Du skød naturligvis kun, lad os sige højst en fem, sex Tredækkere den Dag; Resten af de ti er Omkostninger!“

„Brodere!“ gjentager den anden i en krænket Tone. „Jeg begriber overhovedet ikke, hvorfor Jægere altid skal have Ord for at overdrive og lave Historier!“

„Det maa formodentlig være, fordi de i Reg-

len lyver saa nederdrægtig!“ bemærker Skovrideren.

„Saa!“ siger Neveuen, han med de ti Tredækkere.

„Ja“, fortsætter Skovrideren, „Løgn er en Sygdom som enhver anden, men den kan ikke kureres“.

„Kan den ikke?“ spørger En.

„Nej! Jeg tog rigtignok en Gang En i Kur — det var Søren Basse, den gamle Skovløber i Voldstrup Hegn. Hans Mage til at stikke en Løgn ud har jeg aldrig kjendt, saa gammel jeg er; vi fusker jo alle sammen lidt i Haandværket, men han gjorde enhver til Skamme. Først var det kun Jagtkrøniker, han lavede, men efterhaanden sagde han ikke sandt Ord, naar han kunde hitte paa en Løgn, og det kunde han jo heldigvis i Reglen; svire gjorde han ogsaa, saa megen Nytte havde man ikke af ham. Naa, saa var det en Gang i Fjor, at han kom hjem til mig. Jeg var gal i Hovedet over et eller andet, og jeg skjældte ham Huden fuld med en god Vilje; jeg fortalte ham, at han var et gammelt Løgnechatol, og at han ikke gjorde Gavns Gjerning og saa videre i den Dur. Men Søren Basse, han svor naturligvis

paa, at jeg gjorde ham Uret i alle Maader, og tilsidst fortalte han som Bevis paa, at han dog bestilte noget, at han Dagen i Forvejen havde sat fire Bunker Bøgefagotter. Nu vidste jeg lige saa godt som han selv, at det var Løgn hvert Ord, for Dagen i Forvejen havde Søren været fuld fra Morgenstunden af, og han var svirende endnu. Jeg svarte derfor ikke andet, end at jeg grinte ham lige op i hans barberede Ansigt. Saa sagde han i en nok saa from Tone en hel Del Sludder om, at det lige godt var svært for den menige Mand at faa sin Ret, og at jeg vel ikke vilde gjøre hans Ord til Løgn. Nu véd jeg ikke, hvordan det kom, men i det samme faldt det mig ind, at det kunde være morsomt en Gang til Forandring at gjøre hans Løgn til sandt. Hvad gjør jeg: jeg siger til Søren, at det er godt, og lader ham faa noget Mad og en højhælet Snaps i Folkestuen, men imens sender jeg et Par Karle hjem til hans og lader dem sætte de fire Bunker. Se, da Søren saa ud paa Aftenen kom hjem, saa mødte han sine egne Løgne staaende uden for Døren — men om han gik af Vejen for dem, eller de for ham, det melder Historien ingen Ting om!“

— „Det var mærkeligt nok!“ sagde den anden af Neveuerne, han uden Tredækkerne. „Og Søren Basse løj virkelig aldrig mere?“

„Om han løj? Ja, De kan bande paa, han løj! I den første Tid efter var han nok noget hellig; det gik ham ligesom Per Frandsen i Villing, der sagde „Fanden tage mig“ og i det samme saa' den, han kaldte paa, staa ved Siden af sig. Men det var kun en Overgang. Da Søren fik Stunder at tænke sig rigtig om, saa gik det op for ham, at han jo maatte være brav gal, om han bestilte noget eller sagde sandt Ord: han havde jo set, at han kunde svire og siden lyve sig til at have bestilt noget, og naar han saa skulde se rigtig til, var Løgnen bleven sand, og det sande Løgn. Det forvildede naturligvis hans fugtige Begreber. Saa løj han efter Noder, og hvor han før havde sagt fem, sagde han nu ti. — Tilsidst løj han sig ihjel.“

„Løj sig ihjel?“ udbrød Neveuen.

„Ja. En drikker sig ihjel, og en anden lyver sig ihjel; han har vel faaet en af sine Løgne forkert i Halsen og er bleven kvalt i den.“

„Men hvad vil det sige —“

„Ja, nu kan De spørge Søren Basse selv ad, for dér kommer han!“

„Søren Basse?“

„Ja!“

„Men saa er han jo ikke —“

„Død? Nej, formodentlig ikke. — Men vi skulde vel se at komme videre, der er to stærke Flokke i Enghaverne!“

— Selskabet bryder op, men den ældste Neveu tager Broderen til Side og siger: „Du kan nu lade være at tro mig, om Du vil: men jeg skød alligevel syv Tredækkere den Dag. — Det er for Resten en simpel Karl, den Skovrider!“

En Krønike fra Rhinen.

Det er om Bord paa en af de store Salon-dampere, der gaa ned ad Rhinen. Det er Søndag, blikstille og Solskin, og hver Plads agter ude er derfor optaget. Man sidder med sin hele eller halve Flaske Rüdesheimer foran sig, kiger i Baedeker og lader de svindende Bredder passere Revue for En. Vinbjærgenes grønne Brystværn klatre til Tops i paralelle Rader, den ene venlige lille By med store Kirker og moderne Hoteller dukker frem efter den anden overalt, hvor der kun er Plads mellem Floden og Bjærgene, og paa hver fremspringende Tinde knejser en graa Ruin med sønderrevne Linjer. I Begyndelsen læser man med megen Andagt i Rejsehaandbogen om hver enkelt Borgs Historie: hvorledes Schreckenstein blev indtaget paa Trediveaarskrigens Tid, medens det først var Ludvig den 14des

barbariske Generaler, der sprængte Adlerfelsen i Luften; hvorledes det halv forvitrede Taarn ude paa den kratbevoxede Ø en Gang husede den mandhaftige Ridder Kuno von Küffhausen, men hvorledes Naboridderen, Huno von Stauffbach, ved List kom i Besiddelse af Borgen og lod Besætningen springe over Klingen. Sete i den gyldne Glans, der lægger sig om Sagnene, naar man flygtig betragter Borgruinerne gjennem det grønlige Glas, som er fyldt med Rhinens ædle Drue, tage de sig unægtelig ypperlig ud, og ingen vil kunne nægte, at der hviler en egen middelalderlig Poesi over den bleggule Flods Bredder: man fordyber sig som i en gammel Æventyrbog, og Blad efter Blad, broget men ensartet, aabner sig for ens Blik. Efterhaanden taber man dog Interessen for at følge med alle Enkelthederne, kun Helhedsindtrykket bliver tilbage, og det er mere af en Slags Pligtfølelse end af historisk Iver, at man midtvejs mellem St. Goar og Køln ser op til de sparsomme Rester af Geierstein og løber Baedekers dertil hørende historiske Oplysninger igjennem. I Følge disse ejedes Borgen i det femtende Aarhundrede af en vis Kunz von Schwalbach, men en Strid mellem ham og den fromme

Ærkebiskop Anselmus af Køln, foranlediget ved begges Formynderskab for den skjønne Hildegard, endte med, at Ærkebispens Tropper berendte Geierstein, fældede Ridderen og sløjfede Borgen.

— „Kjender De Geiersteins Historie?“ spørger min Sidemand, en tysk Doktor, med hvem jeg i Løbet af Dagen har vexlet nogle Ord.

„Jeg læser netop —“

„Ja, men De kjender vist ikke den rigtige Historie?“

„Nej, det er højst rimeligt.“

„Saa skal jeg fortælle Dem den; jeg har tilfældig fundet en Del Oplysninger i det ærkebiskoppelige Arkiv i Køln.“

Tilbudet modtages med Tak, jeg skjænker i Glassene, og han fortæller.

Relata refero:

Det er ganske rigtigt, at Geierstein i det femtende Aarhundrede beboedes af en vis Kunz von Schwalbach. Slægten var gammel — en af Schwalbach'erne havde været med paa det tredje Korstog — men Rigdom udmærkede den sig ikke ved, og Kunz levede derfor som en brav Ridder den Gang levede ved Rhinen, d. v. s. af

Haanden og i Munden. Fra alle Borgene holdtes der skarpt Udkig med de Kjøbmandsfartøjer, der førte Varer ned ad Floden, og dem lod man saa uden videre betale Told til Borgherren, snart mere, snart mindre, alt eftersom Forholdene krævede det, og var en eller anden letsindig Kræmmer fræk nok til at komme med Indvendinger eller til blot at rejse Tvivl om Lovligheden af Toldvæsenet, saa skulde Ridderens Lejesvende snart bringe vedkommende til Fornuft; tørre Fugtel var i Reglen tilstrækkelige, men i Nødsfald betænkte man sig heller ikke længe paa at vende Skarpen til. Af og til kunde det jo hænde, at et Par Handelsbyer, hvis Fartøjer var blevne alt for slemt plukkede ved et af Rhinens mange Toldsteder, slog sig sammen om at ødelægge en eller anden Borg, og somme Tider fejdede Ridderne ogsaa indbyrdes og brændte hinanden inde, men det hørte dog til Undtagelserne; i Reglen levede man, tarvelig men anstændig, af, hvad Floden forundte En, og betænkte ved Juletid den nærmeste Kirke med et Par tykke Voxlys, naar Vorherre havde givet et godt Aar.

— En Sommer Eftermiddag havde Ridder Kunz for den overvættes Varmes Skyld søgt ud

i den indre, kølige Borggaard og sad, med begge Albuer støttede paa Egebordet og Hovedet i Hænderne, og saa' lige ud. Han filosoferede, d. v. s. han tænkte i Almindelighed paa de daarlige Tider og ærgrede sig specielt over, at Geierstein laa saa langt mod Nord, at de Fartøjer, der kom her forbi, mangen Gang allerede havde maattet tolde saa rigelig andre Steder, at de var halv udplyndrede, naar han fik Tag i dem. Og saa kom der jo næsten ingen Fartøjer! Ja, i den Grad magert havde det været, lige fra forrige Høst af, at han havde været nødt til — ja, han gad ikke engang tænke paa, hvad han havde været nødt til! Han tog en Slurk Vin af Kanden, der stod foran ham, lod sit tynde, sorte Skjæg glide mellem Fingrene, strakte hele den lange, magre Skikkelse ud og betragtede med synlig Interesse, men ikke uden Bitterhed, sin ene Støvlesnude, som der var slidt Hul paa. En af Jagthundene rejste sig op og snusede til Hullet for at blive klar over, hvad det var, dens Herre saa opmærksomt betragtede, men den modtoges med et Spark og trak sig hylende tilbage. Ridder Kunz tømte nu Kanden helt og klaprede med Laaget. Paa dette Signal, der i den varme Tid

gjentoges Dagen igjennem, aabnedes en lille Dør i Muren, og en høj, statelig ung Kvinde traadte ud, tog Kanden og bragte den fyldt tilbage, alt sammen uden at sige et Ord. Det var Hildegard, Kunz' Broderdatter og Myndling, der som oftest opholdt sig paa Geierstein og, da Borgherren var Enkemand, udøvede en Husfrues Myndighed. Kunz nærede egentlig ingen særlig venlige Følelser for hende, saa lidt som for nogen anden i denne Verden, men da Hildegard var i Besiddelse af en ikke ubetydelig Formue, som han, tilligemed hendes Gudfader, Ærkebiskop Anselmus af Køln, havde Værgemaalet over, behandledes hun dog med en vis Hensynsfuldhed; saa længe han nemlig havde hende, eller, rettere sagt, Bestyrelsen af hendes Midler, saa længe kunde han dog altid nogenlunde klare sig, selv i disse daarlige Tider, og da hun ikke kunde indlade sig i Ægteskab uden hans og Ærkebispens Samtykke, var han jo saa temmelig sikret i den Henseende.

Kunz var allerede et godt Stykke nede i den ny Kande, da det behagede ham at kaste et Blik op efter, til Ringmuren. Der sad en laset Svend klædt i brogede Rester af fordums Herlig-

hed. Ryggen lænede han til Foden af det graa Manteltaarn, og Benene dinglede uden for Muren; han saa' livagtig ud som en Fugleskræmsel men var i Virkeligheden anbragt der oppe for at holde Udkig med Floden.

„Ingen at se?" brølede Kunz.

„Ikke en Sjæl!" lød det trøstefulde Svar.

Ridderen sukkede først fromt, bandede derpaa ugudelig og faldt saa i en blid Slummer.

Da han efter en Times Tids Forløb løftede Hovedet op fra Egebordet, saa' han sin første Svend og nærmeste fortrolige, Ruprecht, i Færd med at vinde en Spand Vand op af den dybe Brønd til Hildegard, men det gik langsomt, for de to lod til at have en Del at snakke om.

„Aa, lad den Sladder faa en Ende!" raabte Kunz. „Og kom lidt herhen, Ruprecht!"

Den tiltalte skyndte sig at stille Vinden i Ro og gik hen til sin Herre.

Det var en kjøn, velvoxen Svend, der for et Par Aar siden havde taget Tjeneste paa Geierstein; han var egentlig af fornem Slægt, sagde han selv, nede i Franken, men det var gaaet tilbage for den, og da han ikke havde Raad til at lade de tre Løvehoveder i sit eget Vaaben for-

gylde op, havde han foretrukket at tjene under Kunz' sorte Aadselfugl. Hans Dristighed og Snildhed nød ogsaa al mulig Anerkjendelse fra Borgherrens Side; denne benyttede ham til vanskelige og hemmelige Foretagender og havde altid noget at hviske med ham om, som ingen andre maatte høre.

Forhandlingen mellem Kunz og Ruprecht blev pludselig afbrudt ved et varskoende Brøl oppe fra Fugleskræmslen paa Ringmuren.

„Hvad er der løs?" raabte Kunz.

„Der kommer et stort Fartøj nord fra!"

„Nord fra?"

„Ja!"

Ruprecht skyndte sig op i Taarnet og kom faa Øjeblikke efter ned med den Efterretning, at det, saa vidt han kunde se, var Ærkebispen af Kølns Mærke, der vajede fra Masten.

Efter en kort, hemmelig Forhandling mellem Kunz og Ruprecht blev der Alarm i Lejren: den Stige, der ude fra førte op til Borgens eneste Udgangsdør, blev trukken ind, Blider og Armbrøster gjordes klare, hele Besætningen kom paa Benene, og enhver indtog sin bestemte Post.

Sagen var nemlig den, at den gjæve Ridder

Kunz, som egentlig havde Geierstein til Len af Bispestolen i Køln, forrige Efteraar, da Forretningen gik ualmindelig tarvelig, havde haft den Dristighed sammen med nogle af sine Svende — hvoriblandt Ruprecht — at overfalde og plyndre et af Ærkebispens egne Fartøjer, der bragte Vinterforsyning til Køln, og skjønt de ved denne Lejlighed alle havde været formummede, havde han dog desværre Grund til at antage, at man i Bispestaden ikke var aldeles uvidende om, hvem der havde været Mester for Overfaldet, og derfor nok kunde falde paa at hævne Fornærmelsen med Magt.

Alt som Fartøjet kom nærmere, fjærnedes imidlertid de krigerske Udsigter: det var svagt bemandet, og da det havde lagt til neden for Geierstein, kunde man oppe fra se, hvorledes en ældre, svær Mand med Forsigtighed blev hjulpen i Land og i en Bærestol baaren op ad Bjærget.

„Ved min Skytshelgen, St. Hubertus, det er Hans Højærværdighed selv!“ udbrød Kunz. „Ja, han vil ikke berende Geierstein, det svarer jeg for! Men klage og forhandle, det vil han naturligvis“, hviskede han til Ruprecht; „naa, det skal han nu ikke komme vidt med!“

Ridder og Svend saa' til hinanden og lo, og Kunz glædede sig ved Tanken om, at der ikke var flere end de to, som vidste noget om det mørke Punkt, thi af de andre tre, der havde været med ved Overfaldet, var de to ude af Verden — den ene falden, og den anden hængt — og den tredje havde nylig taget Løbepas.

Stigen blev atter sat til Døren, og Hans Højærværdighed med Følge indlodes i Borgen. Han hilsedè kjærlig paa sin Myndling Hildegard og rakte venlig Kunz Haanden — foreløbig var der hverken Tale om Klage eller Forhandling. Grunden hertil var, at den gode Ærkebisp for Øjeblikket selv var i en noget mislig Stilling, for saa vidt som Borgerne i Køln havde gjort en Smule Opstand og tvunget ham til at forlade sin Residens; han søgte derfor Tilflugt hos sin Lensmand paa Geierstein og maatte altsaa sørge for, ikke strax at støde denne.

Da de kølnske Borgeres sorte Utaknemmelighed og fast utrolige Træskhed var tilstrækkelig forklaret og drøftet, satte man sig til at nyde Nadveren, og Ærkebispens Aasyn opklaredes betydelig ved at se et helt røget Vildsvinehoved prange midt paa Bordet. Et Par gamle Sølv-

bægere kom frem af Hængeskabet, og Hildegard skjænkede i af en stor Kande. Hans Højærværdighed bevægede med øvet Haand sit Bæger i en Cirkel, saa at den gyldne Vin vædede Siderne helt op til Randen, derpaa holdt han det under Næsen, lugtede omhyggelig og sagde: „Rüdesheimer!“ Kunz nikkede bekræftende, og Fader Anselmus drak til Bunds. Man maa nu vide, at den Kølner Ærkebisp ikke blot var en Elsker af Rhinens ædle Drue men ogsaa, og med Rette, var anset for at være en ualmindelig fin Kjender. Og det vilde sige noget den Gang! Nu til Dags kan naturligvis en øvet Tunge nok afgjøre, om det er veritabel Johannisberger eller slet og ret Geisenheimer, men i gamle Dage, da forlangte man andet og mere af en Kjender: han skulde ikke behøve at smage, men han skulde af Buketten alene kunde sige, hvor omtrent Druen var voxet, og havde han smagt Vinen, saa maatte han ogsaa med Sikkerhed kunne bestemme, om det var Rüdesheimer Berg eller blot Rüdesheimer Oberfeld, ja, der var dem, og deriblandt Fader Anselmus selv, som havde drevet Kunsten saa vidt, at de uden ret ofte at tage fejl

kunde udtale sig om, hvilken Aargang det var, man satte for dem.

„Rüdesheimer Engerweg!“ sagde Bispen efter at have tømt Bægeret, og Kunz nikkede atter. „Ak, ja“, sukkede Hans Højærværdighed, „det gaar med Kjendskaben til den ædle Vin som med al anden god og nyttig Kundskab: den tager mærkeligen af. Da jeg optugtedes i St. Gallens Klosterskole af den ærværdige Abbed Ignatius — højlovlig Ihukommelse! — da vilde den gode Mand have græmmet sig svarligen, om nogen af os unge ikke havde vidst at gjøre Forskjel paa den jævne Laubenheimer, der skjænkedes til daglig Brug, og den kostelige Rauenthaler, som kun kom paa Bordet til Højtiderne. Men nu — hvad skal man sige om en ung Klærk oppe fra Norden, fra ultima Thule, som man har skikket mig ned til Køln: han skjønner ikke mere paa Guds gode Gaver, end at han skyller den bedste Asmannshäuser i sig, som var det simpel fransk Vin, og forleden viste han den Uterlighed ved mit eget Bord at komme Honning i — „for at sødne det sure Kram“, sagde han! O, tempora, o, mores! Quantæ tenebræ, quantæ tenebræ! — Men, for at tale om noget andet, gode Kunz:

I skulde ikke have et Bæger Asmannshäuser at byde mig? Jeg er vant til at nyde en Kande eller to, inden jeg lægger mig; man sover saa rolig paa den Vin."

„Asmannshäuser!" svarede Kunz. „Hvor skulde jeg faa den fra? Det er jo ærkebiskoppelig kølnsk Domæne!"

„Det er sandt", svarede Bispen og saa' forskende paa sin Vært, „men jeg mente, om I ikke alligevel —"

„I vil da vel ikke beskylde —"

„Nej, ikke paa nogen Maade!" skyndte Bispen sig at svare og gik kort efter til Ro.

Fader Anselmus' ufrivillige Ophold paa Geierstein blev ikke af saa kort Varighed; de gode Kølnere syntes at være noget længe om at falde i Ro, og saa vel Vært som Gjæst begyndte at blive hjærtelig kjede af hinanden. Ærkebispens Nærværelse lagde for Resten ikke Borgherren nogen som helst Hindringer i Vejen for Udøvelsen af hans lovlige Erhverv; tværtimod kunde Hans Højærværdighed glæde sig som et Barn ved Udsigten til frisk Forsyning med Mad og Drikke,

naar der meldtes, at et Fartøj var i Sigte, og selv om der nu og da gik en umedgjørlig Handelsmand i Løbet, indskrænkede han sig, fordomsfri som han var, til et fromt „requiescat in pace!“ og læste en Messe for den syndige Kræmmersjæl nede i Borgkapellet. Men Kunz var alligevel noget ærgerlig over at skulle huse og føde Bispen, og denne faldt Tiden efterhaanden grumme lang; det var kun yderst sjælden, Hildegard havde Tid til at spille et Parti Skaktavl med ham, og han savnede baade sin Asmannshäuser og de kølnske Kjødgryder.

En sildig Aften, da alt var stille paa Geierstein, vandrede Fader Anselmus ene hen ad den lange, selv om Dagen hel mørke Gang, der førte ned til Kjælderne; han selv erklærede senere, at han vilde læse Midnatsmesse i Kapellet, men da dette laa i en ganske anden Fløj, forklares hans Nærværelse vel rettest som en høj Grad af Distraktion. Pludselig hørte han lette Skridt foran sig; der var En, som søgte at smutte forbi ham, og da han greb til og mærkede, at det var en Kvinde, betænkte han sig ikke længe men trykkede et velment Smækkys paa Munden af den ubekjendte

og slæbte hende dernæst hen til Hornlygten for Enden af Gangen.

„Er det Dig, min Datter!“ udbrød han, da han saa', at det var Hildegard. „Hvilken Lastens Bane betræder Du, min Guddatter og Myndling? Thi at det skulde være for Dydens Skyld, Du ene vandrer i Mørket, det er næppe troligt!“

Den rødmende Hildegard søgte at slippe for det ærkebiskoppelige og formynderlige Forhør under alle Haande Paaskud, men da Fader Anselmus blev ved at trænge paa og foreholdt hende, dels at det var hendes Pligt at tilstaa Sandheden, dels at hun jo trøstig kunde gjøre det, eftersom hans Mund vilde være lukket ved Skriftemaalets Segl, saa kom det omsider ud, at hun i lang Tid havde næret en brændende, men ren og kysk Kjærlighed til Ruprecht, og at hun just nu var paa Vejen fra hans Kammer.

Fader Anselmus talte alvorlig og indtrængende nogle kjønne Ord om syndig Brynde og Syndens Straf men brød forholdsvis kort af og sagde:

„Denne Ruprecht lader for Resten til at have en god Smag —“

Hildegard rødmede atter over den forment-

lige Kompliment, men blev yderlig forbavset, da Hans Højærværdighed tilføjede:

— „han drikker nok kun Asmannshäuser! — Ja, Du undrer Dig maaske over, at jeg siger det med saa megen Sikkerhed, min Datter, men da jeg nys trykkede det faderlige Kys paa dine blomstrende Læber, mærkede jeg tydelig, at disse, foruden den naturlige Sødhed, der er dem egen, tillige aandede Duften af den Vin, som er Rhinens ædleste Perle, og som jeg tilfulde kjender. Jeg slutter heraf, at din Ruprecht ogsaa forstaar at vurdere denne Perle, og at det er af den Grund, Du har bragt ham et Bæger af den og enten selv har kredentset det eller ogsaa gjennem en Berøring, der vistnok kan forklares paa en ret naturlig Maade, har faaet Asmannshäuserens duftende Buket overført fra hans til dine Læber. — Har jeg ikke Ret, mit Barn?“

Hildegard troede, at hun skulde synke i Jorden af Skam, thi det var virkelig sandt, hvert Ord, Bispen sagde, lige til det om Overføringen af Vinens Buket. Hun formaaede ikke at svare et Ord, men rigtig opfattende hendes Tavshed som en Indrømmelse fortsatte Fader Anselmus:

„Du har et svært Synderegister, Hildegard,

og det vilde næppe være dig kjært, hvis jeg fortalte din gode Farbroder om disse natlige Udflugter, vel? — Nej, det kunde jeg tænke mig! — Vis mig nu imidlertid blot, hvor det Fad ligger, som Du plejer at tappe en Kande af til din Ruprecht — det kunde af flere Grunde interessere mig at se det — saa skal jeg tie baade med det ene og det andet."

Hildegard betænkte sig et Øjeblik men sagde saa, vel vidende, hvad der kunde komme ud af det, om hun gjorde, som Bispen forlangte, at det turde hun ikke.

Fader Anselmus truede, og Fader Anselmus bad, men hun var standhaftig. Saa prøvede han et sidste Middel og sagde:

„Du vilde formodentlig gjærne ved Kirkens Baand og Velsignelse knyttes til denne oftere omtalte Ruprecht? — Godt! Men for at kunne det, skal Du, som Du vel véd, have saa vel mit som din værdige Farbroders Minde. Hvordan Du skal opnaa hans, det overlader jeg til Dig selv at udgranske, men mit vil Du kunne opnaa paa den Betingelse, og kun paa den Betingelse, at Du opfylder mit Forlangende og viser mig ned i Kjælderen."

Nu betænkte Hildegard sig ikke længere; hun tog Hornlygten ned fra Væggen, og i Nattens Stilhed steg de to sammensvorne ned ad de fugtige Trin til den dybe Kjælder. Hvad dér passerede, er ikke kommen til nogens Kundskab, men der blev ikke læst Fromesse næste Morgen, saaledes som der ellers altid plejede.

— Det led langt ud paa Høsten. Hans Højærværdighed gjæstede endnu Geierstein, men han syntes at finde sig noget bedre til rette med Forholdene og kom aldrig mere med fine Hentydninger til Asmannshäuser, saaledes som han havde gjort i Begyndelsen af sit Ophold.

Det var bleven bestemt, at Hildegard skulde tilbringe Vinteren hos ham i Køln, hvis alt dér, som det begyndte at tegne til, atter blev roligt, og da der en skjønne Dag kom Budskab om, at dette nu var Tilfældet, gjordes alt rede til Opbrud. Et stort Fartøj med fuld Bemanding blev skikket fra Køln for at hente Hans Højærværdighed, og denne havde allerede taget Afsked med sin Vært og takket ham for al udvist Gjæstfrihed, da han pludselig, ligesom efter en øjeblikkelig Indsky-

delse, begyndte at tale om, at da han med Sorg havde erfaret, at man i Køln mistænkte hans gode Ven og tro Lensmand, Kunz von Schwalbach, for at have øvet det skammelige og ugudelige Overfald paa gejstligt Gods forrige Høst, saa var det sikkert i alles Interesse, om man nu inden hans Afrejse ved en grundig Husundersøgelse forvissede sig om, at Rygtet, som han haabede, havde løjet. Ridder Kunz bed sig i Læben, men Bispens Folk var nu flere end hans, og han havde derfor intet andet at gjøre end i en saa vidt muligt overlegen Tone at erklære, at for ham maatte man se efter, hvor man vilde, han havde, Gud være lovet, en ren Samvittighed.

Undersøgelsen i de øvre Rum var snart forbi, men saa sagde Bispen, at det var bedst, de kom ned i Kjælderen. Kunz saa' spørgende hen til Ruprecht, men denne nikkede beroligende til sin Herre og viste selv Bispen og hans Folk ned.

„Det forekommer mig, at det lille Anker ligger i Vejen", sagde Hans Højærværdighed, „lad os faa det flyttet!"

Nu blev Ridderen saa hvid som en kalket Væg, for under dette Anker viste sig en Lem, og da man fik den lukket op, var der en anden

Kjælder underneden, hvorfra der med megen Besvær bragtes et stort Fad op, som viste sig at indeholde en rød Vin, der efter Bispens bestemte Kjendelse var hans egen Asmannshäuser.

„Snak om en Ting!“ sagde Kunz efter at have fattet sig lidt. „Der er vel anden rød Rhinskvin til end Asmannshäuser! Det er Ingelheimer eller Affenthaler, jeg husker ikke mere, hvad det er, og jeg har ikke saa fin en Tunge, at jeg med Sikkerhed kan afgjøre det, selv om jeg smager paa den.“

„Ja, men det kan jeg!“ sagde Bispen.

„I er selv Part i Sagen, saa eders Vidnesbyrd gjælder heldigvis ikke!“ svarede Kunz.

„Godt!“ sagde Bispen. „Jeg vil til Tak for udvist Gjæstfrihed lade Sagen falde, hvis I i Mindelighed vil erstatte mig den Ladning, som I aabenbart har frarøvet mig i Fjor, men vil I ikke det, gaar Sagen til den gejstlige Ret; nu kan I selv vælge!“

Kunz svor og bandede paa sin Uskyldighed og sagde, at han aldrig i Livet vilde indgaa paa saadant Forlig, og Enden paa det blev da, at det ominøse Fad forsegledes baade med Bispens og Kunz' Signet, førtes om Bord i Skibet og

bragtes til Køln, hvor det, naar Tid var, skulde forelægges for en kombineret gejstlig Ret, der vilde have at udtale sin inappelable Dom om, hvorvidt det indeholdt ærkebiskoppelig Asmannshäuser eller ej.

Ved Juletid fik Kunz Stævning til at møde i Køln og drog kort efter Nytaar afsted med Ruprecht. Herre og Svend havde mange bekymrede Samtaler, thi til Trods for Samvittighedens Renhed syntes Ridder Kunz ikke at have overdreven Tillid til sin retfærdige Sag. „At den fordømte Djævel af en Ærkebisp ogsaa skulde falde paa at flytte det Anker!“ gjentog Kunz i det mindste tre Gange om Dagen, og han endte altid med at spørge Ruprecht, om da ikke h a n vidste Udvej til at pudse de gejstlige Dommere.

„Nej“, mente Ruprecht, „de Karle er ikke fra i Gaar: de kjender Asmannshäuseren, saa snart de faar den paa Tungen!“

„Ja, men jeg vælger jo efter Loven de halve af Bisidderne“, indvendte Kunz, „og jeg har naturligvis sikret mig ham, Barbaren fra Norden,

der ingen Ting kan smage; kunde man saa ikke bestikke de andre fem?"

„Hvormed?" spurgte Ruprecht.

Ja, det vidste hans Herre rigtignok ikke, for der var mere end Ebbe i Kassen. „Men kunde Du ikke paa en snild Maade komme ned i Bispekjælderen og bore Hul i Fadet, saa Vinen løb ud?"

„Ned i Kjælderen? Der er Jærnstænger for Vinduerne og Vagt af Bysvende for Døren! Nej, det er umuligt!"

— Da de var kommen til Køln, og da Ruprecht havde talt nogle Gange i Enrum med Hildegard, syntes han imidlertid at have faaet nyt Haab; i det mindste sagde han, Dagen før den endelige Afgjørelse skulde træffes, til sin Herre, at hvis denne højtidelig erklærede, at han i Tilfælde af et heldigt Udfald af Sagen vilde give sit Minde til hans, Ruprechts, og Hildegards Forbindelse, saa kunde det hele nok ende glædelig. Kunz slog i Bordet, saa Kander og Bægre dansede, og svor paa, at det gik han aldrig ind paa, men da han havde summet sig lidt, svor han om igjen og forpligtede sig til at føje Ruprecht.

— Saa kom den store Dag. De tolv gejstlige Herrer satte sig til Rette i Kapitelsalen, Rid-

der Kunz tog Plads i en Armstol lige over for dem med Ruprecht bag ved sig, og saa trillede fire Bysvende Fadet ind. Ærkebispens og Kunz' Segl undersøgtes og befandtes at være i alle Maader rigtige og ubrudte, og Skriveren dyppede Pennen i Blækhornet for at være klar til at nedskrive det endelige Votum. Hildegard, der tog sig af Bispens Husholdning den Vinter, kom ind med en Træbakke og bød hver af Bisidderne et Bæger, og disse havde allerede sat Munden i Lave til den dejlige Asmannshäuser, som de saa længe havde savnet, da Bispen rejste sig og erklærede, at han, før Retten blev sat, vilde erklære, at han for sit Vedkommende intet havde at indvende imod, at hans højtelskede Guddatter og Myndling, Hildegard von Schwalbach, indlod sig i lovligt Ægteskab med en af Ridder Kunz' Svende, navnlig Ruprecht, dog naturligvis under Forudsætning af, at nævnte Ridder Kunz, der ogsaa var hendes Formynder, ligeledes gav sin Tilladelse. Stor var imidlertid den gode Bisps og alles Forundring, da Ridder Kunz umiddelbart efter ogsaa rejste sig og erklærede, at han, hvis den Sag, der nu var for, som han sikkert ventede, vilde vise hans fuldkomne Uskyldighed i det ham

skammelig paasigtede Ran, heller ikke havde noget mod Forbindelsen. Ruprecht og Hildegard nikkede til hinanden, der blev sat en Hane i Fadet, og den røde Vin fyldte snart alle de tolv Bægere, som blev budt om til Domkapitlet.

„Nu, mine fromme og oplyste Brødre", sagde Bispen, „nu skulle I dømme, ikke efter Gunst og Gave eller efter den personlige Kjærlighed, som jeg er overbevist om, I alle nære for eders aandelige Overhyrde, men efter eders Samvittighed og prøvede Smag; dømme om, hvorvidt den Vin, som indeholdes i dette paa Borgen Geierstein forefundne Fad, er Asmannshäuser eller en anden og ringere Vin."

Som paa Kommando satte alle Domherrerne Bægeret for Munden og tog sig en ordentlig Slurk, men hurtigere, end Bægerne var løftede, blev de sat ned igjen, og hele Domkapitlet skar Ansigter, som havde de bidt i Slaaen og Galnebær. Forbavset saa' Bispen fra den ene til den anden, greb et Bæger og smagte paa Indholdet, men det gik ikke ham bedre end de andre: han skyndte sig at sætte Bægeret og saa' ud i Ansigtet som en grøn Citron. „Hvad er dog dette, hvad er dog dette!" stammede han forfærdet.

„Det er nok ikke Asmannshäuser!“ sagde Kunz venlig. „Vel?“

Domherrerne begyndte at fnise, og Bispen lavede sig til at holde en længere Tale, da Ridderen afbrød ham med Forlangende om, at Resultatet af Kapitlets Prøvelse maatte blive beskrevet. Voteringen var ikke lang: de elleve Dommere erklærede enstemmig, at hvis det i Fadet indeholdte Fluidum, der smagte som sur og bitter Bærme, virkelig var Vin, saa maatte det være den ofte omtalte men i deres Praxis ikke tidligere forekomne „Dreimännerwein“, saa kaldet, fordi ingen antages at kunne nyde den uden at assisteres af tre haandfaste Mænd: to, der holde paa Delinkventen, og en tredje, der hælder i. Den tolvte Dommer, Barbaren fra Norden, erklærede, at Vinen smagte ham som al anden Vin, men om det var Asmannshäuser eller Dreimännerwein, det vidste han virkelig ikke. Saa var Sagen dermed forbi, og Ridder Kunz' Uskyldighed paa en soleklar og overbevisende Maade godtgjort ved den inappellable gejstlige Ret.

Kort Tid efter stod Hildegards og Ruprechts Bryllup. Bispen viede dem selv og gjorde Gildet, og for Skams Skyld kunde han jo ikke undgaa at have Kunz med, skjønt han naturligvis ikke saa' med milde Øjne paa ham, eftersom Fader Anselmus var aldeles overbevist om, at den Tort, der nys var overgaaet ham, ikke skyldtes nogen anden end Kunz, hvordan han saa end havde baaret sig ad dermed.

Det unge Par havde Hastværk med at komme afsted; tidlig om Eftermiddagen holdt Hestene for Døren, og ledsaget af gode Ønsker og faderlige Formaninger svang Ruprecht og Hildegard sig i Sadlen og red ad Franken til, hvor Brudgommen nu for sin Hustrus Medgift agtede at gjenopbygge sin sunkne Fædreneborg og opforgylde Vaabnet med de tre Løvehoveder.

Bryllupsselskabet skiltes imidlertid ikke saa snart, og ud paa Aftenen, da Vinen løste Tungebaandene og formildede Vreden, rykkede Hans Højærværdighed hen til Kunz, løftede Bægeret og sagde:

„En Skaal for Hildegard! Det er en fortræffelig Kvinde!“

„Den Skaal er jeg med til!“ svarede Ridderen. „Gid det gaa hende vel nu og fremdeles i al Evighed! Amen!“

Bispen krympede sig først lidt ved det, men tilsidst kunde han ikke tie stille og sagde:

„Hør nu, gode Kunz, naar I vil fortælle mig, hvordan I har baaret Jer ad med at forgifte det gode Fad Asmannshäuser, som hele Tiden har ligget under stræng Bevogtning i min inderste Kjælder, saa skal jeg fortælle Jer, hvordan jeg fandt det paa Geierstein!“

„Jeg har ikke forgiftet jeres Asmannshäuser!“

„Ja, kald det, hvad I vil, men I vil dog vel ikke nægte —“

„Jo, jeg vil! Det Fad, I taler om, fejler ingen Ting!“

„Hvadbehager! — Vil I maaske selv smage?“

„Ja, Tak, som byder! Skal vi gaa ned i Kapitelsalen sammen?“

Broderlig støttende hinanden naaede Bisp og Ridder ned i den nu tomme Kapitelsal; Kunz tappede sig en god Kande, skyllede den i sig med øjensynligt Velbehag og smækkede med

Tungen efter mere. Bispen vilde ikke tro sine egne Øjne; han tappede sig ogsaa en Kande og nippede forsigtig til den, men næppe havde han smagt den første Slurk, før han i fulde Drag tømte Kanden til Bunds.

„Ved de hellige tre Konger, det er jo Asmannshäuser, ren og uforfalsket!“ raabte han. „Er I en Troldmand, siden I —„

„Nej, jeg er ikke, men naar I har fortalt mig, hvordan I hittede Kjælderlemmen, saa skal jeg fortælle Jer min Hemmelighed — der er jo ingen, der hører os!“

„Ja, bliv nu ikke vred paa hende, gode Kunz,“ sagde Bispen, „for det var Synd: men det var Hildegard, som jeg fik til at vise mig derned!“

„Hildegard!“ brølte Kunz. „Den lumske Slange, som jeg har næret ved min egen Barm! Det snedige Utyske, som —“

„Forivre Jer nu ikke! Hun handlede i god Mening — under Paavirkning saa vel af sin jordiske Kjærlighed som af min gejstlige Autoritet. Hildegard er et fromt og godt Barn!“

„Fromt Barn? Jo, jeg takker! Hvem tror

I da, det var, der efter Ruprechts Opfordring har skyllet alle Bisiddernes Bægre rigtig godt ud med stærk Eddike og dryppet et Par Draaber Malurtsaft i hvert af dem? Hvem tror I, det var? Det var Hildegard, det fromme Barn! Men det gjorde hun formodentlig ogsaa under Paavirkning af sin jordiske Kjærlighed og jeres gejstlige Autoritet! — Fanden fare i alle Fruentimmer, det er min Mening!"

Det syntes et Øjeblik, som om den sidste Udtalelse skulde vinde saa meget Bifald hos Bispen, at de to Kontraparter paa Grundlag af den kunde blive enige om at glemme alt andet, og i Forening hævne sig paa den, der havde overlistet dem begge, men til Held for hende sejrede den gjensidige Forbitrelse, og Hans Højærværdighed og Kunz skiltes, for aldrig mere at mødes, i den mest ustyrlige Vrede over hinandens Falskhed.

— Aaret efter, da Bispen følte sig fast i Sadlen, benyttede han en ubetydelig Anledning — Kunz' Folk havde nok slaaet nogle kølnske Borgere ihjel — til med hele sin Styrke at belejre Geierstein; efter to Maaneders Forløb blev

den indtaget med Storm, Kunz selv blev spiddet paa en Partisan, og Borgen ødelagt.

Men fra Hildegard og Ruprecht nedstammer en talrig og berømt Slægt, der endog skal tælle Hertuger og regerende Fyrster.

Ekkoet, der blev forflyttet.

Der var en Gang et ualmindelig stærkt Ekko inde i et Bjærgpas tæt ved den libyske Ørken; men det kjedelige ved det var, at der sjælden eller aldrig forvildede sig et Menneske derhen, og at der endnu sjældnere var nogen, som gav Ekkoet Lejlighed til at svare.

Saa var St. Peder en Dag ude at visitere alle Ekkoer rundt omkring og se efter, om de gjorde deres Skyldighed, og han kom da ogsaa ud i Bjærgpasset ved den libyske Ørken.

„Goddag!“ sagde han, og Ekkoet svarede naturligvis strax „Goddag!“ igjen.

„Det er en rar, klangfuld Stemme, Du har!“ sagde St. Peder.

„Ja, det er det ogsaa uden at rose mig selv“, svarede Ekkoet i al Beskedenhed — for et Ekko kan godt tale paa egen Haand, naar det vil — „men hvad Fornøjelse har jeg af det: en Gang

imellem brøler en sulten Løve efter Negerkjød, og en Gang hvert andet Aar kalder en Beduin paa en bortløben Kamel, det er al den Adspredelse, jeg har! Bliver det saadan ved, saa mister jeg Stemmen, den ruster fast! — Men jeg maa vel for Resten ogsaa snart staa for Tur til Forflyttelse?"

„Det kan der være noget i", svarede St. Peder, „men hvor vil Du hen?"

„Det er saamænd lige meget, naar det kun bliver paa et livligt Strøg!"

„Ja, jeg skal tænke over det!"

„Aa, nej, lad være med at tænke over det", bad Ekkoet, „saa varer det saa længe, inden det bliver til noget!"

Nu er St. Peder som bekjendt Godheden selv, og da han tilmed syntes godt om Ekkoets ligefremme Maade at tale paa, tog han en rask Beslutning og sagde: „Der er et skikkeligt gammelt Ekko oppe i det sachsiske Schweiz, der har skreget sig saa hæst, at det selv ønsker at faa en magelig Retrætepost: I to kunde jo bytte!"

„Ja, mange Tak!" svarede Ekkoet, og saa blev det forflyttet.

— Inde i en venlig Kløft, hvor Mos og Bregner dækkede Klippevæggen, og hvor en lille Bæk Dag og Nat fortalte nyt fra Bjærget, fik Ekkoet sin Post. Det var rigtignok en heldig Forandring! Og havde det før med Grund kunnet klage over, ikke at have noget at bestille, saa havde det til Gjengjæld nok at gjøre her. Dalens Ekko havde altid været berømt, men aldrig som det nu blev. „Det er forbavsende, som det har taget sig op!“ sagde Folk, og man valfartede formelig dertil langvejs fra alene for at høre det, og Førerne stillede Turisterne op paa det heldigste Sted, hvorfra Klangen lød stærkest. Det smigrede naturligvis Ekkoet, skjønt det ærgrede sig noget over, at man kunde tro, det var det gamle Ekko, der havde faaet sin Stemme igjen; naa, det var jo dog det mindste af det: det væsentligste var, at det nu, som det havde ønsket, var kommet paa et livligt Strøg.

Saadan gik et Par Aar i Fryd og Gammen. Ekkoet glædede sig Vinteren igjennem til Sommeren, og Egnens Folk velsignede deres Ekko, for Tilstrømningen af fremmede voxede Aar for Aar. Man kan jo imidlertid blive kjed af al

Ting, og det kan et Ekko ogsaa: efterhaanden fandt det, at det i Længden alligevel ikke er saa morsomt fra Morgen til Aften at staa paa Pinde for enhver, der har Lyst til at prøve Styrken af sine Lunger, og der kom Tider, da Ekkoet Sommeren igjennem glædede sig til den rolige, mageige Vinter.

— „Jeg tror ligefrem ikke, jeg kan holde det ud!“ sagde Ekkoet tilsidst til St. Peder. „Jeg maa have det mageligere, jeg overanstrænger Stemmen — kunde jeg ikke komme til Ems?“

„Man kan ikke saadan blive forflyttet hver anden Dag“, svarede St. Peter; „det var Dig selv, der vilde herhen, saa maa Du ogsaa tage Følgerne!“

„Ja, men jeg gjør Strike! Jeg nedlægger Arbejdet og lader være at svare!“

„Vær saa god!“ sagde St. Peder og gik ganske rolig sin Vej: han vidste nemlig lige saa godt som Ekkoet selv, at det ikke kan lade være at tale med, naar man henvender sig til det.

Stakkels Ekko, det blev en bedrøvelig Tilværelse! Hvad man ikke har Lyst til, er det jo altid en Kval at skulle gjøre, og man kan da

tænke sig, hvordan Ekkoet maatte være til Mode ved fremdeles, Dag ud og Dag ind, at skulle gjentage enhver rejsendes Navn og Navnet paa hans Kjæreste og lignende Trivialiteter. I Begyndelsen havde det fuldtonende og klart raabt hele Navnet: nu indskrænkede det sig som oftest til, tvært og arrig at gjentage den sidste Stavelse, men svare maatte det, og det var det irriterende. En sjælden Gang kunde Ekkoet faa en Smule Adspredelse, høre noget uden for det sædvanlige, som f. Ex. en Aften, da tre uvorne Drenge — den ene var ogsaa Fux, og de to andre Oversiddere — raabte en hel Del meget uartige Ord til Ekkoet; og det er sørgeligt men sandt, at Ekkoet var demoraliseret nok til at more sig kostelig ved af fuld Hals at gjentage Uartighederne ikke blot én, men hele to Gange.

— „Nej, jeg holder det ikke ud!“ tænkte Ekkoet en Pinsemorgen; det havde tilbragt en søvnløs Nat, eftersom en Sangforening havde skraalet lige uden for Kløften, og det var derfor endnu mere rasende paa Menneskeheden end ellers. „Ti Gange hellere Løvebrøl og hæse Kameldrivere end saadan en firstemmig Sang-

forening, uha! — Og i Dag er det Pinsedag, de er glædelige Udsigter! Nej, jeg bliver gal! Jeg vil herfra, med det gode eller med det onde, det er afgjort! Men hvordan?“ Og Ekkoet tænkte og tænkte, og pludselig fik det en Idé, en Idé, der forekom det selv saa glimrende, at det lo hult inde i sin Kløft.

Folk kom fra den tidlige Morgen; alle skulde de naturligvis prøve Ekkoet, og det var særlig oprømt, det overgik sig selv. Blandt Pinsegjæsterne var ogsaa hele ældste Klasse af et Pigeinstitut fra nærmeste By; to Klasselærerinder og Bestyrerinden selv var med, mindre kunde ikke gjøre det. Hele Klassen posteredes paa det rigtige Punkt, og en af Lærerinderne stillede sig i Position og raabte med sin ikke synderlig klangfulde Røst: „Dora!“ — det var Institutbestyrerindens Fornavn og altsaa en fin Opmærksomhed mod denne. Men den Opmærksomhed kom den stakkels Lærerinde dyrt til at staa: et Par Sekunders forventningsfulde, dødstille Pavse, da klang — o, Rædsel! — inde fra Kløften, baaret af Ekkoets kraftige Røst, et Ord, et meget uartigt Ord, et af dem, det havde lært af de tre uvorne Drenge! Lærerinden var ved at faa ondt, men

Institutbestyrerinden, der ikke rigtig havde hørt, hvad der var bleven raabt, men desto bedre, hvad der var bleven svaret, tilkastede den ulykkelige et sønderknusende Blik, sagde dirrende af Harme: „De har øjeblikkelig Deres Afsked, min gode!“ og stillede sig, for saa vidt muligt at redde Situationen, selv op og raabte: „Goethe!“ — det var da anstændigt, vidste hun. En Pavse, længere end den forrige: da kom, buldrende som Torden og skurrende som Domsbasunen, det værste Ord, det mest uartige af alle de mange uartige, Ekkoet kunde, og som om det var bange for ikke at blive forstaaet, gjentog det Ordet to Gange uden mindste Afkortning. Institutbestyrerinden fik Krampe, og Pigebørnene fnisede; men Skandalen var sket og stod ikke til at ændre. For at Egnens Folk imidlertid ikke skulde blive ruinerede, naar det rygtedes, at intet Menneske med Sans for det sømmelige længer kunde høre paa saadant et uartigt Ekko, forflyttede St. Peder det strax.

Ekkoet havde altsaa paa en vis Maade sat sin Krig igjennem, men om det var tilfreds, er alligevel et stort Spørgsmaal. Til Straf for sin

uanstændige Opførsel og Egenraadighed ansattes det nemlig ved Spitsbergen mellem to nøgne Klipper ude i Havet; en prustende Hval og en brummende Isbjørn afbryder kun sjælden den trykkende Stilhed, og Kulden er som bekjendt meget følelig, saa det gjærne kan være sandt, hvad en gammel Hvalfanger har fortalt, at Ekkoet der oppe lyder, som det var forkølet.

Skjæbnens Røst.

Det var anden Pinsedags Aften i Vallenslev Kro. Vogn efter Vogn rullede frem for Døren og aflæssede Præster, Proprietærer, Forpagtere og Bønder med tilhørende Familier, der efterhaanden samledes inde i den store Sal og tog Plads paa Bænkene, hvorved det nøje iagttoges, at kun Honoratiores, d. v. s. Gejstligheden, Distriktslægen, Sogneraadsformanden og de større Jorddrotter kom til Sæde paa de forreste Rækker. Anledningen til Sammenkomsten var, at den Aaret i Forvejen stiftede „Foredragsforening for Vallenslev og Omegn" afsluttede sine maanedlige Møder for denne Sæson med et Foredrag af Kandidat Savlerup, og at man, da det var anden Pinsedag, havde besluttet at ende Festen med Dans til den lyse Morgen.

Der herskede en forventningsfuld Stilhed, og kun Provst Numsen, der var Foreningens For-

mand og som Følge deraf følte sig forpligtet til at fungere som Vært, gik rundt og henvendte nogle Ord til hver ankommende Familie; ellers nøjedes man med at nikke til hinanden, hviske til Naboerne og se sig om i Salen. Denne frembød for Resten ikke meget seværdigt: i den ene Ende hang et Par Litografier af Deres Majestæter Kong Frederik den syvende og Kong Christian den niende, de øvrige Vægges hvide Nøgenhed oplivedes kun af nogle illustrerede Prisfortegnelser over Landbrugsmaskiner og en Reklame fra et Udvandringsselskab, paa hvilken en transatlantisk Damper af kæmpemæssige Dimensioner saas bryde sig en skummende Vej gjennem Verdenshavets Bølger; tre Petroleumslamper med en mørkegul Væske i Beholderne og med grøntmalede Blikskjærme hang ned fra Loftet, og over hvert Vindue var en forgyldt Stang med en svag Antydning af hvidt Gardin under.

Endelig antoges alle at være komne, og Provst Numsen førte Kandidat Savlerup hen bag et Bord, foran Majestæternes Billede. Kandidaten bukkede, purrede op i sit tjavsede, hørgule Haar, saa' beaandet ud over Brillerne og klemte saa paa med Foredraget. Tilhørerne havde den be-

roligende Bevidsthed, at han da umulig kunde gaa fra det, eftersom det var almindelig bekjendt, at han hele Vinteren igjennem havde rejst paa det samme Foredrag og med udelt Bifald holdt det i over tyve Foreninger og Forsamlingshuse, og Forventningerne blev ikke skuffede: Kandidaten afleverede det hele med ønskelig Præcision. Hvad Foredraget egentlig handlede om, er imidlertid vanskeligt at sige; det var et af de i vore Dage yndede Causerier, der, selv om de begynde med at anstille en Sammenligning mellem Nordboernes og Grækernes Gudelære, dog meget godt kan ende som et Indlæg for Kvindens kommunale Valgret. Foredragsholderen gik ud fra, at et kristent Menneske naturligvis ikke kunde sympathisere med den antike eller med den mahomedanske Opfattelse af Skjæbnen som den uafvendelige Magt, men efter denne Erklæring gav han sig til at vise, at Skjæbnen dog var noget underlig noget, og nu regnede det med Aandrigheder og Anekdoter, historiske Fakta, Ordsprog og Dybsindigheder, saa det summede om Ørene paa Forsamlingen. Snart talte Kandidaten om, at man uden Blinken maatte se sin Skjæbne i Øjnene og møde den som en Mand, møde den som

Brutus mødte den ved Filippi, skjønt han var advaret i Abydos; snart var han inde paa, hvorledes et Menneskes hele Livsskjæbne undertiden kunde være knyttet til en tilsyneladende ubetydelig Hændelse, og han fortalte, hvorledes Æblet, der faldt ned, ledte Newton til Forstaaelsen af Jordens Tiltrækning, og hvorledes Tyge Brahe blev den store Astronom, blot fordi han fulgte det Vink, som den ny Stjærnes Tilsynekomst gav ham. „Ingen raader selv for sin Skjæbne, og ingen undgaar sin Skjæbne", saaledes omtrent sluttede han, „men alligevel gjælder det først og sidst om, ikke at overhøre Skjæbnens, den store Afgjørelses Røst, naar den lydelig kalder paa En. Men naar kalder den? Ikke enhver Døgnets Røst, der rækker Ens Øre, bør følges: da Hexene mødte Macbeth paa Heden og raabte deres: „Hil dig, Macbeth! Vær hilset, Than af Glamis!" og han fulgte deres Kald, da fuldbyrdedes derved hans Skjæbne, men ikke til det gode! Det gjælder om at skjelne mellem de falske og de sande Profeter, og det gjælder om kun at følge Skjæbnens Røst, naar den kalder paa En i det godes Aand!"

Foredraget gjorde overordentlig Lykke, hvor-

til det naturligvis væsentlig bidrog, at de allerfærreste forstod et Ord af det; Flertallet af Tilhørere var allerede imponeret ved at høre de mange ubekjendte Personer omtale paa en let familiær Maade, der gjorde det sandsynligt, at Kandidaten var Dus med de fleste af dem, Provst Numsen trykkede varmt Foredragsholderens Haand og erklærede hans Udvikling for original og tankevækkende, og en lille Proprietærdatter, der havde tilbragt Vinteren i Kjøbenhavn og dér faaet den højere Kursusdannelse til fem og tyve Kroner maanedlig, fandt, at det, Kandidat Savlerup sagde, var lige saa dybsindigt som det Foredrag, hun havde hørt paa Universitetet om de menneskelige Følelser, hvilket hun heller ikke havde forstaaet noget af.

Salen ryddedes, og man spredte sig i de mindre Værelser, medens der dækkedes til Fællesmaaltidet. Om dette er der mindre at sige: der var Æg og Ansjoser, Skinke, Steg, Rødbeder og Syltetøj; der var Snaps ad libitum og, for at forebygge politiske Kontroverser, saavel Højre- som Venstre-Øl i rigelig Mængde. Provsten takkede officielt Kandidaten, og Kandidaten takkede Forsamlingen, hvorpaa Taffelet hævedes, Bordene

flyttedes ud med Assistance af hele den mandlige Ungdom, og snart begyndte Dansen til Musik fra nærmeste Kjøbstad. De unge dansede og drak Punsch og Bruslemonade, de ældre Mandfolk spillede Kaart og nød deres Romtoddy til Piben eller Cigaren, og da der hen imod Daggry blev drukket Kaffe, var alle enige om, at det var forbavsende, saa hurtig Natten var gaaet. Vognene kom for Døren, og efter at Damernes Overtøj med megen Besvær var fundet og med næsten lige saa megen Besvær hjulpet paa, besteges Kjøretøjerne, Kusken slog et ordentligt Smæld, og afsted rullede Familien i den lyse Foraarsmorgen.

Løse og ledige Mandspersoner, som ikke havde nogen Familie at følges med, gik, og blandt dem var to unge Landvæsenselever, Jens Rask og Peter Dybvad, almindelig kaldet „Peter Spekulanter“. De havde hidtil fulgtes ad Livet igjennem: siddet paa Skolebænk sammen i Latinskolen, som de dog forlod paa et meget tidligt Standpunkt, gaaet paa Landbohøjskolen sammen og endelig lært det praktiske Landvæsen hos samme Mand, en Forpagter Knudsen i Nærheden af Vallenslev, der var bekjendt som en dygtig,

men skrap Husbond; Læretiden hos ham var for Resten omme, men han havde tilbudt dem at blive paa hans Gaard, indtil de kunde finde en passende Forvalterplads, og det Tilbud havde de med Tak modtaget. Hvis man fra deres stadige Samværen vilde slutte til nogen Overensstemmelse i Karakter og Tilbøjeligheder, tog man imidlertid mærkelig fejl: de to Kammerater var vel omtrent saa forskjellige som Mennesker kan være. Jens Rask var altid godt fornøjet og saa' Fremtiden i et Rosenskjær; han var hurtig til at bestemme sig og gik lige paa, og rendte han sig end jævnlig en Stage i Livet, saa var han ikke af dem, der sørgede ret længe, men stolede frejdig paa, at det nok gik i Orden alt sammen, naar man bare gav Tid. Peter Dybvad derimod havde, som Jens plejede at udtrykke sig, den Ulykke ikke at kunne foretage sig noget uden at tænke over det, og da han sjælden eller aldrig kom til et endeligt Resultat med sine Tanker, blev Følgen naturligvis den, at han stoppede paa Halvvejen og ikke fik noget gjort; dette betragtede han imidlertid ikke som en Fejl men saa' tværtimod halv medlidende paa Jens Rask og andre, der

var letsindige nok til at handle uden Overlæg og lade Fiolen sørge.

De to Venner gik i nogen Tid tavse hen ad Landevejen; Solen var allerede et godt Stykke over Horizonten, og Lærken sang inde over Markerne. Nu indhentede de et Par Musikanter, der ligeledes var paa Hjemvejen, nikkede til Niels Skrædder, som med Klarinetten under Armen hinkede afsted, og saa', hvorledes Anders Mikkelsen fik en Vogn fra Kjøbstaden til at tage Kontrabassen op bag Agestolen.

„Fy for Pokker, hvor de ser graa ud i Ansigtet!" sagde Peter.

„Ja, naar man har siddet en hel Nat og drukket Punser, saa egner man sig ikke til at ses ved Dagslys", sagde Jens. „Tror Du maaske, Du gjør det?"

„Aa, nej, saamænd", svarede Peter og fortsatte lidt efter: „Dansede Du med Kammerraadens Hanne?"

„Ja, gjorde Du ikke?"

„Nej, jeg tænkte paa det, men —"

„Naa, saadan!"

— „Det er en kjøn Pige."

„Aa, ja“, svarede Jens og blev lidt rød i Hovedet.

„Jo, saa Skam, er det saa! Den, der faar hende, bliver ikke narret, hverken paa den ene eller den anden Maade, for Elmehøj er en dejlig Gaard, og hun er eneste Barn. Jeg har ogsaa tænkt paa, at naar nu Kammerraaden skal have sig en anden Forvalter — Nielsen bliver jo ikke rask mere, efter hvad Doktoren siger — saa var det en rar Plads at faa. Men Du er jo i alle Maader lige saa nær til det som jeg, det forstaar sig.“

„Ja, det er jeg vel“, svarede Jens og fløjtede en Dansemelodi.

— „Det er lige godt fælt at tænke sig“, fortsatte Peter efter en Pavse, „alt det, Kandidaten stod og sagde om Skjæbnen, synes du ikke?“

„Aa, jeg syntes, det var noget Sludder!“

„Ja, Du slaar nu al Ting hen; Du har vist heller ikke tænkt videre over det, saadan som jeg.“

„Nej, det véd Vorherre, jeg ikke har! Jeg dansede!“

„Ja, men jeg sad bagefter med Provsten og Kapellanen og Godsforvalteren, og det var nu

svært alligevel, saa Kandidaten kunde sætte det ud fra hinanden."

„Saa!"

„Ja, det med at Skjæbnen saadan ligefrem kan kalde paa En, det er lige godt underlig at tænke paa. — Hvad monstro man vilde gjøre, naar man nu selv blev kaldt paa?"

„Du? Du vilde da betænke Dig, Peter!"

„Ja, det er nok muligt, men alligevel —"

De to Vandrere var kommen ind i en lille Kratskov, hvor de, som efter en stiltiende Aftale, gik langsommere og indaandede den friske Luft og nød Morgenstemningen med ubevidst Velbebag.

Pludselig lød der dem midt i Stilheden en kort, tordnende Brølen i Møde, og uvilkaarlig standsede de begge med et Ryk.

I næste Øjeblik lo imidlertid Jens og sagde:

„Kan Du høre, Skjæbnens Røst kalder, Peter! — Det er Kammerraadens Tyr, der har slaaet sig løs og staar inde i Hveden! Men hvem af os er det nu, den kalder paa, Dig eller mig?"

„Ja, det er ikke godt at vide", svarede Peter betænksomt.

„Men det er da ikke værd, det Asen bliver staaende og gjør Fortræd inde i Sæden; en af

os kommer vel til at gaa hen og faa den ud. Vil Du, eller skal jeg?"

Peter betænkte sig et Øjeblik, og en Hær af modstridende Betragtninger havde stormet ind paa ham, før han fik sagt: „Aa, vil Du gaa derhen, saa tror jeg lige godt, jeg —"

„Ja, gaa Du bare hjem, jeg kommer strax!" raabte Jens, sprang over Stengjærdet og forsvandt, hvorpaa Peter dybt grundende fortsatte sin Gang hjemad mod Proprietær Knudsens Gaard.

Men han kom ikke hjem saa snart. For det første gik han langsommere og langsommere, og af og til stod han hel stille, som det var hans Vane, naar han rigtig spekulerede. — „Ja, vist var det sandt, som Kandidaten sagde, at et Menneskes Skjæbne kunde være knyttet til den ubetydeligste Begivenhed, og lige saa godt som Tyge Brahes Liv blev bestemt ved Stjærnen, og den andens — han med det engelske Navn — ved Æblet, lige saa godt kunde det jo tænkes, at Kammerraadens Tyr havde kaldt paa — nej, det var dog for latterligt! — Men alligevel, hvis det nu dog var Tilfældet, hvad saa?" Og Peter Dybvad fortabte sig i de mest indviklede Hypotheser om, hvad der kunde være sket, og hvad der vilde

ske; den aandfulde Foredragsholders Causerie havde gjort Begyndelsen med at lede ham ind paa de abstrakte Spekulationer, og den gjennemvaagede Nat, oplivet med adskillige Glas daarlig Puns, gjorde Resten, saa at han, da han naaede Landsbyen Veldinge, der laa tæt ved hans Maal, ikke var Menneske for at sige, om han var glad over at være gaaet den lige Vej hjemad, eller kjed af ikke at have fulgt den Røst, der dog muligvis kunde være Skjæbnens.

Af disse Betragtninger vaktes han pludselig ved at høre en skingrende Stemme, som ud fra Døren paa et af de fattigste Huse bød ham God Morgen og umiddelbart efter indstændig opfordrede ham til at se indenfor et Øjeblik. Røsten var Sidse Hansdatters, et gammelt fordrukkent Fruentimmer, som var paa Sognet, men som paa Grund af sin Umedgjørlighed nød den tvivlsomme Hæder at være interneret i en Hytte for sig selv. At Peter ikke havde synderlig Lyst til at efterkomme hendes Opfording, følger af sig selv, men dels vedblev hun med et uafbrudt „Aa, Herre Gud, kom dog indenfor, Hr. Dybvad, jeg maa endelig tale med Dem!“, dels kunde han ikke helt frigjøre sig for den Tanke, at ogsaa dette jo muligvis

kunde være et Vink fra den gaadefulde Magt. — „Hvordan var det, han hed, han med Hexene paa Heden? Makbæk! Ja, Sidse Hansdatter kunde man da godt kalde en Hex, og det var ikke mere urimeligt end saa meget andet, om det var Skjæbnen — naturligvis i Forbindelse med en Del Morgensnapse — der talte ud af hendes tandløse Mund. — Ja, men Makbæk skulde jo ikke have fulgt Hexene, sagde Kandidaten!"

„Aa, Herregud, Hr. Dybvad, kom indenfor til mig gamle Stakkel, jeg har noget meget vigtigt at sige Dem!" lød det igjen, og Peter, der allerede var gaaet et Par Skridt, standsede atter. — To Gange paa én Morgen overhøre Skjæbnens Røst, det gik dog umulig an, og det kunde jo gjærne være, at baade Kammerraadens Tyr og Sidse Hansdatter — ja, det var en underlig Kombination, men alligevel — og Peter gik ind.

Sidse slap ikke saa snart sit Bytte. Det vigtige, hun havde at sige ham, bestod i, at hun med forfærdelig Vidtløftighed og i et til Dels uforstaaeligt Foredrag gav en Fremstilling af alle de Underfundigheder, som Sogneraadet efter hendes Mening havde bedrevet imod hende, og endte med at bede Peter om at tale hendes Sag. For-

gjæves erklærede han, at han hverken havde tilstrækkelig Sagkundskab eller Indflydelse til at paatage sig denne Kommission, Sidse hængte paa, og da Peter endelig efter en Times Tids Forløb slap ud af Hulen, var det først efter at have afgivet et Slags Løfte om at intervenere til hendes Fordel hos Sogneraadets Formand og efter at have betalt en Krone i Løsepenge, som han med Sikkerhed kunde sige sig selv inden Middag vilde blive omsat i Spiritus.

Ærgerlig baade over det ene og det andet fortsatte Peter nu sin Vej, men var næppe kommen uden for Landsbyen, før han saa' to Karle komme bærende med noget hen over Marken. Han stod stille, og da de kom nærmere, opdagede han, at det var et Menneske, de bar; han løb til og saa' da Jens ligge bleg og blodig med lukkede Øjne paa et Vangeled. Karlene havde fundet ham ilde tilredt af Tyren oppe ved Skoven og havde da lagt ham paa den improviserede Baare for at bringe ham i Hus.

„Men, Herregud, Jens, hvad er det!“ sagde Peter.

„Det er vel Skjæbnen!“, svarede Jens, idet

han slog Øjnene op og gjorde et svagt Forsøg paa at smile.

I Tavshed bar Folkene den saarede videre, og oppe paa Vejen mødte de Kammerraaden, der, skjønt han ikke havde været i Seng om Natten, alligevel til sædvanlig Tid gik i Marken. Efter at han havde faaet en kort Beretning om det passerede, tog han Kommandoen og sagde: „Det er jo meget kortere at bringe ham til Elmehøj end hjem til Knudsens! Er det min brogede Tyr, der er Skyld i Ulykken, saa er det jo ikke mere end rimeligt, at jeg sørger for Patienten. Kom De nu blot hjem til mig, Rask, vi skal nok snart faa Dem paa Benene igjen, og De skal have det som en Prins! — God Morgen, Dybvad! Ja, De ser vel nok op til Deres Ven, De kjender jo Vejen! — God Morgen!“

— Havde Peter ikke før haft noget at spekulere paa, saa havde han det nu. Hans første Tanke ved at se Jens ligge blodig paa Vangeledet havde været den rent egoistiske Glæde over, at det ikke var ham selv, der var kommen saadan afsted, men dels skammede hans bedre Jeg sig over denne Følelse, dels slog det ham i samme Nu, at da ingen undgaar sin Skjæbne,

saa ventede altsaa det samme eller noget lignende ham senere, hvis Ulykken virkelig oprindelig var ham tiltænkt; han havde jo kun „stillet" en Mand for sig, Stedfortræderen var falden, saa maatte han altsaa selv træde ind og udfylde Hullet i Geleddet og ligesom Brutus vente paa Rædselen ved Filippi. Men disse Betragtninger krydsedes af en anden, der bragte Kollisionen til det yderste: var Jens ikke bleven stanget af Tyren, vilde han i dette Øjeblik ikke have været paa Elmehøj, og hvad kunde ikke blive Følgen af Opholdet her? Peter saa' allerede Jens som Forvalter, og i Baggrunden fortonede sig den buttede Hanne med Fæstensring paa Fingeren.

Mere end opfyldt af disse Forestillinger kom han endelig hjem og erfarede dér, at der for over en Time siden havde været Bud fra Kammerraaden, om han ikke strax vilde komme op paa Elmehøj. Hvad kunde det være? — Forvalterpladsen? — Men saa var det underligt, at Kammerraaden ikke havde sagt et Ord om det, da han før mødte ham! — Naa, ja, derop maatte han, det kunde jo ikke gaa an at lade Manden vente.

— „Kammerraaden havde nok Bud efter

mig i Morges", sagde Peter, da han var kommen op paa Elmehøj.

„Ja, det er sandt, det havde jeg ogsaa", svarede Kammerraaden; „jeg glemte at sige det før, men nu er det for sent!"

„Er det for sent?"

„Ja, var De kommen for en Time siden, før jeg gik ud, vilde jeg have spurgt Dem, om De havde Lyst til at tage Nielsens Plads, men nu har jeg tilbudt Rask den; han er jo falden ind ad Døren til mig", sagde Kammerraaden og lo. „Doktoren siger for Resten, at der ingen Ting er i Vejen: et Ribben er brækket og Armen flænget, men det er Bagateller; han er Karl for sin Hat om sex Uger igjen."

„Ja, saa kan jeg jo gaa!"

„Nej, bliv nu og drik Kaffe, det kan De nok trænge til oven paa Nattens Anstrængelser og Morgenens Skuffelser. — Hanne! kom med en Kop Kaffe til Dybvad! — Hvad, er hun der ikke? — Naa, saa er hun vel oppe i Gjæstekammeret hos Rask med noget Havresuppe; men vi kan da faa Kaffe alligevel. — Vil De ikke blive? Ja, ja, som De vil. Men se snart herop! Det var

jo kjedeligt, jeg gjorde Dem forgjæves Ulejlighed! — God Morgen, Dybvad!"

At Peters Tanker i den nærmest følgende Tid herefter kun var optagne af Betragtninger over Skjæbnens Røst og Livsførelsens Besynderligheder, behøver ikke at siges. — Var han dog blot gaaet ind i Hveden efter Tyren, saa havde han nu ligget som Rekonvalescent paa Elmehøj, været Forvalter sammesteds og haft al ønskelig Udsigt til ved sin personlige Elskværdighed og øvrige gode Egenskaber at vinde Kammerraadens Hanne og en Gang i Tiden blive Ejer af Gaarden! Rigtignok kunde det jo tænkes, at Tyren ikke havde stanget h a m, og saa vilde han jo ikke — jo, vist vilde han saa, Forvalter var han jo bleven alligevel: Kammerraaden havde jo selv haft Bud efter ham! Havde han blot ikke fulgt den fordrukne Sidses Anmodning og siddet en hel Time i hendes skidne Stue, saa havde alt endda været godt! Men hvor beklageligt det end var, han maatte indrømme for sig selv, at han virkelig paa én og samme Morgen havde begaaet to Kapitalforseelser mod Skjæbnen: først havde han undladt at komme, da den rigtige kaldte, og saa

var han kommen, da den falske oplod sin Røst! — Det var til at forfalde til Drik over!

Peter Dybvad forfaldt imidlertid alligevel ikke til Drik; han nøjedes med at spekulere. Han fik sig en lille Forpagtning i Nærheden af Elmehøj, og da Jens Rask — naturligvis! — et Aar efter holdt Bryllup med Hanne og to Aar efter, ved Kammerraadens Død, gik over fra at være Forvalter til at blive Ejer, drev Peter, godmodig som han var, Forsonligheden saa vidt, at han blev en jævnlig Gjæst i Vennens Hus. Ét kunde han imidlertid aldrig komme ud over: han saa' paa Jens som paa Den, der ved et Tilfælde havde faaet den ham, Peter Dybvad, egentlig tiltænkte Livsskjæbne, og betragtede ham derfor som sin jordiske Forvalter, ja, han var ikke langt fra endogsaa i det ægteskabelige Forhold at betragte Jens paa samme Maade som en Suveræn betragter den Repræsentant, han sender til et fremmed Land for pro forma at lade sig vi til Prinsessen, medens han selv først optræder ved Bilageret. End ikke den Omstændighed, at Jens efter nogle Aars Forløb var Fader til to sunde Børn, formaaede helt at trænge denne Betragtningsmaade

til Side, men Peter kunde i ledige Timer beskjæftige sig med at anstille resultatløse Betragtninger over, hvorvidt Ellen og Kristen — saadan hed Børnene — nu ogsaa vilde have faaet det lyse Haar og de smaa Opstoppernæser, hvis han havde været deres rigtige Fader og ikke ladet Jens agere Stedfortræder.

Saadan gaar det!

Der havde været Middag hos Byfogden — en af de sidste i Sæsonen — og nu sad Herrerne inde i „Kontoret“ og røg en Cigar til Kaffen og Likøren. Selve Diner'en og dens Sammensætning afgiver i en lille Provinsby sjælden eller aldrig noget frugtbart Æmne for en Samtale, thi Retterne er, ligesom Gjæsterne, altid de samme blot med den Modifikation, som Aarstiden nødvendiggjør. Byfogdens Middag dannede imidlertid en Undtagelse: man var begyndt med Østers, og en saa usædvanlig Begivenhed kunde nok give Anledning til Betragtninger og Udtalelser i længere Tid.

„Charmant Diner!“ sagde Majoren og strøg en Draabe grøn Chartreuse af Overskjægget. „Og de Østers! Man kan høre Englene synge firstemmig, mens man spiser dem, og saa er de saa Pokkers let fordøjelige bagefter!“

„Ja, vore gamle, nordiske Forfædre har saamænd haft mere Intelligents, end man skulde tro!“ bemærkede Postmesteren og bestræbte sig for selv at se saa intelligent ud som muligt. „De levede jo næsten udelukkende af disse delikate Skaldyr, som vi nu knap kan veje op med Guld!“

„Men hvorfor er de saa dyre?“ spurgte Grosserer Blok, en yngre Mand, der i flere Henseender spillede første Violin i Byen. „I gamle Dage, som Postmesteren taler om, har der jo været Østers her paa Fjorden, hvad Kjøkkenmøddingen ude i Vesterskoven klart nok viser — hvorfor er der ingen nu?“

„Ja, hvorfor er der ingen nu!“ gjentog Konsul Petersen indigneret og saa' sig om i Stuen som for at finde En, mod hvem han kunde rette sin Indignation.

„Det er jo den simpleste Sag af Verden at anlægge en Østersbanke ude i Fjorden“, vedblev Blok. „Der behøves ikke andet, end at nogle Mænd her fra Byen tager Initiativet og hver skyder en halv Snes Kroner til; saa er Selskabet dannet, vi har Driftskapital nok, og om en Maaned grunder vi den første Banke!“

Efter en god Middag er man altid inderlig human og særlig oplagt til at støtte ethvert til Borgerheld sigtende Foretagende, og Grosserer Bloks Forslag vedtoges da ogsaa under almindelig Jubel. Forslagsstilleren lavede paa staaende Fod en improviseret Liste, og Byfogden, Postmesteren, Majoren, Konsulen, Distrikslægen og et Par andre Honoratiores tegnede sig strax som Aktionærer.

„Men hvem vil nu paatage sig at være administrerende Direktør eller hvad det hedder?“ spurgte Majoren.

„Det vil jeg!“ svarede Blok hurtig, „og hvis de Herrer Aktionærer ikke har noget derimod, foreslaar jeg Dem at vælge Doktoren og Majoren til Medlemmer af Bestyrelsen, saa skal vi nok besørge Resten.“

„Ja, bravo! Det er udmærket!“ lød det.

Et Par Timer endnu blev Selskabet sammen, men Samtalen drejede sig nu mest om lokale kommunale Forhold, og Dagen efter havde Flertallet af Byfogdens Gjæster næsten glemt, at de var Medstiftere af „Selskabet til Østersavlens Fremme.“

— De blev imidlertid snart mindede derom. Blok mødte med sin Liste og indkrævede de tegnede Bidrag, han lod gjøre Faskiner og Riskoste, paa hvilke den spæde Østersyngel kunde finde Tilhold, og han forskrev to Fustager Limfjordsøsters med hundrede i hver, som skulde udsættes i Fjorden paa et dertil egnet Sted. Fustagerne kom, og Blok meddelte strax Aktionærerne, at han Dagen efter agtede at løbe ud med sin Lystkutter for at „grunde Banken", og at enhver af D'Hr. Aktionærer, der maatte have Lyst til at være med, skulde være velkommen om Bord i „Vildanden" for at overvære Højtideligheden og deltage i en Frokost.

Bloks Frokoster om Bord i „Vildanden" var bekjendte for deres Flothed, og alle Aktionærer uden Undtagelse erklærede derfor, at de med Glæde tog imod Indbydelsen. Da det den følgende Dag blæste en stiv Kuling fra Øst, faldt de fleste dog fra, og kun den altid ufortrødne Postmester tilligemed de to Bestyrelsesmedlemmer fulgte den administrerende Direktør om Bord; de andre nøjedes med at give Møde ved Bolværket, og da „Vildanden" gled ud af Havnen, fik den et run-

gende Hurra af de tilbageblevne Aktionærer, og dette besvaredes af de fire, der var om Bord.

Vinden stod lige ind i Fjorden, og det tog derfor en rum Tid at krydse op i Højde med Skovpynten, ud for hvilken baade Dybden, Grundens Beskaffenhed og Strømforholdene betragtedes som særlig gunstige for Østersavlen, og da man endelig kastede Anker, var der megen Stemning for strax at nyde Frokosten.

„Nej", sagde Blok, „vi laver alt i Stand til den, men Forretninger først!"

Faskinerne blev sænkede, og Fustagerne slaaede op — nu skulde den egentlig højtidelige Akt, Udsætningen, gaa for sig.

Postmesteren betragtede med synlig Interesse og ikke uden en vis Rørelse de tætpakkede Skaldyr, der om faa Øjeblikke skulde gives tilbage til det Element, hvorfra de var komne.

„Herregud, de dejlige Dyr", udbrød han, „som nu paa det uvisse skal kastes ud i Fjorden!"

„De er da vel friske?" spurgte Doktoren og stak Næsen ned i den ene Fustage. — „Jo, de lugter sgu saa delikat, at Munden ordentlig kan løbe i Vand paa En!"

Blok var allerede i Færd med at tage Østersserne op og lægge dem paa Dækket, da Drengen, der fungerede som Stewart og havde Ordre til at dække Frokostbordet nede i Kahyten, kom op og meldte, at der ingen Rødvin var om Bord.

„Sludder!“ sagde Blok uden at afbryde sin Beskjæftigelse. „Der staar en hel Kasse i den Styrbords Køje.“

„Ja, Rødvin er det da ikke!“ vedblev Drengen.

„Snak om en Ting! Bring en Flaske herop!“

Drengen forsvandt og kom i næste Øjeblik tilbage med det forlangte.

„Saa!“ udbrød Blok ærgerlig. „Man kan da heller aldrig stole paa et Menneske undtagen paa sig selv! Nu gaar Jomfru Hansen, Gud hjælpe mig, hen og giver os St. Peray med i Steden for Rødvin! Jeg gad nok vide, hvad hun egentlig har tænkt sig, at d e n skulde bruges til!“

„St. Peray!“ lød det som med én Mund fra de tre andre, og deres Blikke søgte i samdrægtig Kjærlighed Østersfustagerne. De saa' et Øjeblik paa hverandre og saa paa Blok. Først bestræbte de sig for som rette Augurer at skjule et Smil, men det mislykkedes komplet, og de brast i en

aldeles ugenert og vedholdende Latter — St. Peray havde løst deres bundne Tanke!

— „Ja, Du er vel ikke simpel nok til at ville sejle den Vin hjem igjen, Blok?“ spurgte Majoren.

„Jeg har sgu ondt af Dyrene“, sagde Doktoren; „nu er de Stakler en Gang kommen paa det tørre, saa det er i Grunden ligefrem Mord at smide dem ud igjen.“

„Og hvem kan vide, om de efter den lange Transport er forplantningsdygtige?“ bemærkede Postmesteren med et fiffigt Smil. „Er de ikke det, er det hele jo til ingen Nytte!“

„Friske er de da“, sagde Blok, der for en Sikkerheds Skyld havde aabnet en, „men meget livlige er de rigtignok ikke, for den, jeg tog, rørte sig ikke paa Tungen. Kan sgu gjærne være, som Postmesteren siger, at de Østers ikke er bestemt til at sætte Afkom i Verden! — Thomas! Bring saa de Flasker op paa Dækket alligevel!“

Hvad der videre skete, er forblevet en dyb Hemmelighed, eftersom saa vel Drengen Thomas som Skipper Jensen af Blok blev sat til at rydde op i Kahyten, medens Dyrene „udsattes“, og de

fire Aktionærer har bestandig været underlig forbeholdne i deres Beretninger om Dagens Begivenheder. Kun saa meget er sikkert, at Bloks St. Peray blev drukken, inden „Vildanden“ kom i Havn, og at Østersfiskeriet paa Fjorden ikke senere har givet noget Udbytte. Ved Skrabning paa det bestemte Sted, hvor Faskinerne ganske rigtig fandtes i god Behold, har man kun faaet en Del tomme Skaller, og dette synes at bestyrke Byfogdens Hypothese, at de udsatte Østers ikke har kunnet taale den stærke Tilsanding og derfor efterhaanden er uddøde.

Jordskjælvet i Vindeby.

„Mormoner? Dem hører man jo aldrig Tale om mer! Nej, i de gode gamle Dage — jeg mener for en Snes Aar siden eller længere endnu — da havde de Vind i Sejlene! Den Gang var der ikke en Landsby, uden at den havde sine Profeter, og ikke en Mærgelgrav, uden at der blev døbt i den. Men nu — nu har de Skind jo ikke engang Lov at dyrke Familielivet ovre i Amerika!“

Den, der talte saaledes, var den nylig udnævnte, forholdsvis unge Herredsfoged, og det Publikum, til hvilket han henvendte sig, var en syv, otte Præster, der, ligesom han selv, var Provstens Gjæster og efter Middag røg en Cigar inde i Studereværelset.

Provsten slog et Par lette theologiske Rynker paa Panden og sagde, at man dog absolut burde glæde sig over, at Mormonuvæsenet var taget af,

men da han vilde udvikle og motivere dette nøjere, skyndte Herredsfogden sig at sige: „Ja, Gudbevares! Jeg er naturligvis aldeles enig med Provsten, saa meget mere som jeg selv i al Beskedenhed tør tilskrive mig Æren for i sin Tid at have standset Udbredelsen af Mormonernes Lære i et helt Sogn.“

„Nej, virkelig!“

„Jo, for en 30 Aar siden —“

„Hvad behager?“

„Jeg siger, for en 30 Aar siden —“

„Tør jeg uden at være indiskret spørge, hvor gammel —“

„Med Fornøjelse: jeg er 42.“

„Det maa have været i en meget ung Alder, De optraadte som Kirkens og Moralens Vogter!“

„Ja, jeg har været meget tidlig moralsk udviklet.“

„Det kunde virkelig være interessant at høre —“

„Hvordan jeg standsede Mormonismens Udbredelse? Jo, ser De, det gik saaledes til: Jeg havde en Onkel, der var Præst — det vil sige, han var egentlig slet ikke min Onkel, men han var min Faders gamle Ven, og da han kun boede

et Par Mil fra Randers, hvor jeg, som maaske almindelig bekjendt, har modtaget Grundlaget for min humane Dannelse, saa fulgte det ganske naturlig af sig selv, at jeg tilbragte alle mine Ferier og mangen Søndag ude i Vindeby, og jeg kan med Sandhed sige, at jeg har haft et andet Hjem dér. Alle mine fornøjeligste Barndomserindringer knytter sig til Vindeby Præstegaard, og jeg kan f. Ex. ikke sidde her i Provstens hyggelige Studereværelse uden hele Tiden at tænke paa Onkels. Naa, det kommer nu maaske ogsaa af, at alle Studereværelser i alle Landets Præstegaarde til en vis Grad ligner hinanden. Ja, undskyld mig, hvis jeg bliver lyrisk, men Skrivebordet med Kirkebøgerne, Sofaen med Brorsons og Mynsters Billeder over, Bogreolen og Pibebrædtet, alt her inde er for mig gamle Minder lige til Barometret. — Ja, d e r e s er nu et moderne Aneroidbarometer, det var Onkels rigtignok ikke; det var et gammelt Kviksølvbarometer i ormstrukken Mahognikasse og med det velbekjendte trykte Skema, der foroven begynder med „Meget smukt“ og for neden ender med „Jordskjælv“ og i en Parenthes minder om „Lissabon 1755“. Jeg tror egentlig ikke, det duede meget som Vejrprofet,

men sikkert er det, at Onkel med megen Andagt saa' paa det en halv Snes Gange om Dagen, og da Barometerstanden ikke blot var afgjørende med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor vidt man skulde begynde at kjøre Rug ind den Dag eller ikke, men ogsaa med Hensyn til Fisketure og Skovture, saa kom Onkels Barometer i min Barndom til at spille en langt større Rolle for mig, end Beretningerne fra Metereologisk Institut nu gjør. Jeg kan huske, at jeg en Dag efter længe at have betragtet Skalaen spurgte Onkel, om det nu ogsaa virkelig blev Jordskjælv, hvis Kviksølvet gik ned til den underste Streg, og efter at have faaet et bekræftende Svar paa mit Spørgsmaal var jeg i nogen Tid ikke fri for Ængstelse, naar den blanke Søjle begyndte at falde. — Men det var jo ellers Mormonerne, jeg skulde tale om. En Sommer, da jeg som sædvanligt i Ferien var ude i Vindeby — jeg var vel en halv Snes Aar gammel den Gang — var der megen Tale om, at to af de sidste Dages hellige holdt Møder der paa Egnen og var i Færd med at gjøre en Del Proselyter. Jeg forstod naturligvis ikke, hvad det hele egentlig var, men jeg hørte Onkel have bekymrede Samtaler med Skolelærer Petersen om

disse Tiders onde Optugtelse, jeg vidste, at han med sin Bibel under Armen var gaaet til Profeternes Møder og havde tordnet imod dem, og af min daværende Ven, den haabefulde Røgterdreng Thomas, havde jeg erfaret, at det, som det hele gik ud paa, var, at man skulde have mange Koner og døbes i en Mærgelgrav, saa aldeles uden Kjendskab til den mormonske Dogmatik var jeg dog ikke.

Saa kom min omtalte Ven Thomas en Lørdag Eftermiddag og betroede mig, at han havde bragt i Erfaring, at Mette Marie, almindelig kaldet „Mette Halvpot“, skulde døbes om Aftenen i den store Mærgelgrav ude paa Sognefogdens Mark; samme Mette, der var paa Aftægt i et Hus i Byen, var regelmæssig fuld hver Aften, og da der ikke var nogen som helst Grund til at antage, at hun skulde gjøre en Undtagelse fra Reglen den Dag, blev vi snart enige om, at det kunde være evig Spænd at se hende træde Vande i Mærgelgraven, og besluttede derfor at liste os derned. Uheldigvis kom Onkel imidlertid til, ligesom jeg skulde gaa. „Hvor skal Du hen?“ spurgte han. — „Aa, ingen Steder“, svarede jeg. Det var nu dumt svaret af mig, og Onkel blev

da ogsaa strax mistænksom og sagde, at naar jeg ingen Steder skulde hen, saa var det jo rimeligt, at jeg blev hjemme. — Ja, jeg havde jo rigtignok tænkt paa at gaa ned til Mærgelgraven med Thomas. — Om jeg nu igjen skulde ud at krebse og grise mig til ligesom i Gaar? — Nej, jeg skulde slet ikke krebse, jeg vilde blot gaa mig en Tur. — „Gaa Tur? Til Sognefogdens Mærgelgrav? Nej, maa jeg saa bede om den næste Løgn, for den duer ikke!“ sagde Onkel, og Enden paa det blev naturligvis, at jeg maatte gaa til fuldstændig Bekjendelse, og at Onkel i mit Sted gik til Mærgelgraven, hvor den højtidelige Daabshandling skal være bleven forstyrret paa en noget ublid Maade ved hans Ankomst.

Næste Dag maatte jeg med i Kirke. Synderlig stor var min Andagt vist ikke, for jeg tænkte hele Tiden paa, at jeg efter Middag skulde ud at fange Karudser med Thomas, men jeg følte dog en vis Interesse, da Onkel i sin Præken tydelig nok begyndte at tage Sigte paa de falske Profeter, der som Ulve i Faareklæder havde indsneget sig i hans Hjord, og i gammeltestamentlig Stil dvælede ved den Forestilling, at Jorden burde aabne sig og opsluge dem, Bjærgene skjælve og

falde over dem, og Ildsluer opstige af Afgrunden. Efterhaanden gjorde Profetierne om de eventuelle Naturrevolutioner imidlertid ikke nogen videre Virkning paa mig, og jeg kan huske, at jeg endogsaa gav efter for Fristelsen til at tage en splinterny Medekrog op af Lommen, og legede saa længe med den, til den blev hængende i min Trøje. Uheldigvis havde jeg ingen Kniv hos mig, som jeg kunde skære den ud med; jeg maatte derfor bide i det sure Æble og, da vi kom hjem, bede Tante om en Sax til at frigjøre mig for corpus delicti med. — „Naa, saa det var den, Du legede med under Gudstjenesten!“ sagde Onkel. „Ja, jeg saa' jo nok, Du havde noget for. Det er en kjøn Maade at gaa i Kirke paa!“ — Nu var Onkel det bedste Menneske i Verden og specielt den bedste Onkel, der nogen Sinde har existeret, men stille skulde man sidde under Prækenen, og i det Kapitel forstod han ikke Spøg. Følgen af min forargelige Opførsel om Formiddagen blev derfor, at jeg om Eftermiddagen i Steden for at faa Lov til at fange Karudser blev lukket inde i Studerekamret med Luthers Katekismus og fik Ordre til at lære et godt Stykke

af den udenad, mens Onkel og Tante satte sig til at drikke Kaffe ude i Haven.

Jeg var naturligvis dybt krænket. Hvad maatte Thomas tro, naar jeg uden videre lod være at møde ved Gadekjæret til bestemt Tid! Og hvad skulde jeg tage mig til her i det mørke Studerekammer en varm Sommer Eftermiddag — for lære udenad af Katekismus'en, det fik ingen mig til! — Foreløbig satte jeg mig hen til Vinduet og saa' forbitret ud i Haven, men ogsaa det blev jeg snart kjed af; den ene Sky efter den anden dukkede op i Horizonten, snart saa' hele Himlen ud som blaasur Mælk, og saa var det saa varmt, saa underlig trykkende varmt, at man ikke engang rigtig kunde tænke. Jeg kom efterhaanden i den Sindsstemning, som Drenge, der er anbragte paa Flakkebjærg, eller Forbrydere i Tugthuset maa være i, naar de, uden at bekymre sig om deres egen Skjæbne, stikker Ild paa hele Etablissementet blot for at faa Forandring i Forholdene og hævne sig paa deres Bevogtere, og jeg kom tilsidst saa vidt, at jeg kun tænkte paa at gjøre Ulykke. Jeg saa' mig om i Værelset, og mit Blik faldt paa Barometret; det var mig strængelig forbudt at røre ved det, og

jeg ansaa det derfor for et ret passende Objekt. Jeg rystede det frem og tilbage og prøvede paa at faa Kviksølvsøjlen til at gaa op eller ned, men det lykkedes ikke: hver Gang, jeg slap Barometret, indtog Søjlens Overflade sin tidligere Stilling uden for „Storm eller Regn.“ Pludselig kom jeg til at se paa de famøse Ord: „Jordskjælv. (Lissabon 1755)“, og i det samme slog det mig, at det kunde være ganske rart at arrangere et lille Jordskjælv her i Vindeby: det kunde de have godt af, baade Onkel og alle de andre! Men da jeg, som sagt, ikke kunde faa Kviksølvet til at gaa langt nok ned, fik jeg den ret originale Idé at prøve, om det ikke skulde kunne lykkes mig at flytte Papstykket med den trykte Skala lidt op bag ved Glasset, det maatte jo frembringe samme Resultat. — Jo, det gik! Det var næsten helt løsnet fra Træet, og efter nogen Anstrængelse fik jeg det virkelig lirket saa meget op, at Toppen af Kviksølvsøjlen stod i Højde med Jordskjælvet i Lissabon.

Det var ogsaa paa høje Tid, for i det samme hørte jeg Skridt udenfor, men kom dog hen i en Krog ved Skrivebordet med Katekismus'en, før Døren aabnedes, og Onkel traadte ind med nogle

Mænd fra Byen. Det var, som jeg senere erfarede, tre af de mest indflydelsesrige „vakte", d. v. s. tre Mænd, hvoriblandt Sognefogden, som vel endnu ikke definivt var gaaede over til Mormonerne men som dog tænkte stærkt paa det og nu kom for at spørge Præsten, om det ogsaa var sandt, hvad de havde hørt, at han om Formiddagen skulde have kaldt dem Belials Børn og andet fælt, og om han nu ogsaa troede at kunne forsvare det. — Jo, det var ganske rigtigt! Og Onkel talte sig varmere og varmere, han gjentog adskilligt af sin Præken — alt det om Ulve i Faareklæder og Elementernes Rasen — og akkompagneret af den fjærne Torden af det optrækkende Uvejr gik han ivrig gestikulerende og ivrig talende op og ned ad Gulvet, medens jeg, som han aabenbart havde glemt, i min Krog begyndte at filosofere over Verdens Undergang og fortryde mit private Jordskjælv. — „Ja, jeg gjentager det", sagde Onkel, „jeg staar ved hvert Ord, jeg har talt: den Lære, som nu forkyndes, er Antikristens, og ikke skulde det undre mig, om Dommens Dag var nærmere, end nogen tror, den Dag, da Elementerne skulde oprøres og komme i Brand og — men hvad i al Verden er

det!“ udbrød han pludselig og standsede foran Barometret. „Hvad er det!“ Han rystede det lidt, som han altid plejede, men Kviksølvet blev pænt staaende ud for Lissabon, og et stærkt Tordenskrald, nærmere end noget af de tidligere, rystede i det samme Luften.

„Er det ikke som et Tegn fra Himlen“, sagde han, „et Tegn paa, at mine Ord ikke er talte hen i Vejr og Vind! Gaa hjem, Folk, gaa hjem og tag Vare paa jert Hus og jer Bedrift! Det bliver et Vejr, som det aldrig har været før her i Vindeby. Ser I, hvad der staar paa Tryk her: der staar Jordskjælv! Skynd jer hjem, Folk! Tænk paa, hvad jer gamle Præst har lært jer, og glem, hvad de Skarns Mennesker præker! Hører I, Dommens Dag kan være nærmere, end I tror!“

Om de Vindeby Mænd forbandt nogen aldeles tydelig Forestilling med Begrebet Jordskjælv, det véd jeg ikke, men at de skyndte sig hjem, det er sikkert. Da de var vel ude af Døren, gik Onkel igjen hen til Barometret og bøjede sig, nærsynet som han var, helt ind til det; i det samme nærmede jeg mig angergiven og dybt rystet over de Naturmagters Vælde, som jeg saa

letsindig havde fremmanet, men saa snart han fik Øje paa mig, vendte han sig rolig om og sagde i en ganske anden Tone: „Naa, det er Dig, Mosjø, der har pillet ved mit Barometer! Ja, det kunde jeg da for Resten have tænkt mig. Du havde egentlig fortjent en alvorlig Omgang, men", lagde han til med et Smil, „det kan saamænd gjærne være, dit Pilfingeri denne Gang har gjort sin Nytte! — Ja, lad os nu faa alle Vinduer lukkede, for om et Øjeblik har vi det over Hovedet!"

Jordskjælv blev det ikke, men et forfærdeligt Vejr var det. Lynene knitrede Slag i Slag, og Tordenen rullede, som om en vældig Artillerikamp udfægtedes oppe i Luften, og Regnen strømmede ned, som om alle Himlens Sluser var aabnede. Et Par Steder i Nærheden slog det ned men uden at gjøre Skade, og kun en Halmstak, der stod uden for Sognefogdens Gaard, brændte af som en Visk.

Om det nu var Onkels kraftige Argumenter, der var Skyld deri, eller det var det formodede Jordskjælv, det tør jeg naturligvis ikke sige med Bestemthed — skjønt jeg personlig er overbevist om, at det var Jordskjælvet — men vist og

sandt er det, at Mormonerne fra den Dag af var færdige i Vindeby: ikke en Sjæl fik de hvervet, og selv Mette Halvpot, hvis Daab jo heldigvis var bleven forpurret, henlevede Resten af sine fugtige Dage som en bestemt Modstander af Flerkoneriet; der er dem, der paastaar, at hun endogsaa holdt op med at drikke, men det tror jeg dog ikke paa!“

Hvordan Lyngerup slap for fjendtlig Indkvartering.

Det var i 1864, hen imod Midten af Marts Maaned. Efter Opgivelsen af Danevirkestillingen havde vi delt vore faa og udmattede Stridskræfter: Hovedmassen gik til Dybbøl, nogle til Fredericia, og Resten trak sig ad forskjellige Veje nord paa, op gjennem Jylland. Efter Træfningen ved Vejle den 8de var der nogle Dages forholdsvis Ro; Gablenz havde sit Kvarter i Horsens, og vore Tropper indtog Stillingen mellem Mos Sø og Skanderborg Sø.

Terrænet her omkring hører til de ejendommeligste i Landet og frembyder særlig gunstige Vilkaar for en Hærafdeling, der viger, men viger langsomt. Her er en hel Række af Søer: nordligst ligger Solbjærg Sø, saa kommer Skanderborg Sø og Mos Sø, der staa i Forbindelse med hinanden ved et Aaløb, som kun ved Fuldbro og Nybro kan passeres uden videre Foranstaltninger,

og længere mod Vest endelig ligge Himmelbjærgsøerne, der danne en sammenhængende Kjæde; høje, til Dels lyngklædte Banker hæve sig op imellem de blanke Vandspejl, og vester paa kommer der store, vildsomme Skove.

Her havde Rye sin Tumleplads i „første" Krig, og her søgte man i 1864, saa vidt Forholdene gjorde det muligt, at efterligne hans Felttogsplan. De fjendtlige Masser, man havde bag sig, var jo imidlertid saa overlegne i Antal, at der ikke kunde være Tale om, her at indlade sig i nogen større Kamp, og vor Opgave blev derfor, ved Skinopstillinger rundt omkring, bestaaende af højst et Par Snese Mand paa hvert Sted, at søge at indbilde Østerrigerne, at vi beredte os paa at yde alvorligere Modstand. Medens Fjenden derfor tøvede nogle Dage for at kunne føre et kraftigt Stød mod den formentlig stærke Stilling, gik det overvejende Antal af vore rolig videre nord paa, og der udspandt sig kun mindre Træfninger mellem de østerrigske Rekognosceringspatrouiller og vore efterladte Delinger. Den ene Dag var det os, som afskar et Par alt for iltre Østerrigere, den næste Dag tog de et Par af vore Dragoner: det kunde omtrent gaa lige

op, blot med den Forskjel, at de havde nok at miste af, vi ingen.

Den 12te rykkede en hel fjendtlig Brigade frem mod Fuldbro og Nybro. Paa den anden Side af Vandløbet, bag de afbrudte Broer, stod der endnu enkelte danske Soldater, men da disse var trængte tilbage, og Fjenden stormede frem for at kaste sig over vor Hærafdeling, fandt han ingen: Forblindingssystemet var fuldstændig gjennemført baade her og andensteds.

Det var urolige Tider for Beboerne i denne Egn: snart vaktes de midt om Natten og maatte i størst mulig Hast skaffe vore overtrætte Folk nogle faa Timers Hvile, snart maatte de stille Ægtvogne og befordre Tropperne nord paa, og det uden sikker Udsigt til at faa Forspand og Kusk igjen, eftersom Fjenden jo var i Hælene paa os. Selve Krigsskuepladsen var ogsaa rykket dem uhyggelig nær: daglig hørtes der Skud, nærmere eller fjærnere, en enkelt saaret blev langsomt kjørt hen ad de opblødte Veje, og af og til hændte det, at vore Dragoner eller Husarer kom travende gjennem Landsbyen med en Fange, hvis solbrændte, mørkskjæggede Ansigt bidrog til at nære den paa Forhaand almindelig udbredte

Mening, at Østerrigerne var en Slags halvvilde Horder, der spiddede Smaabørn paa Bajonetterne og stegte dem ved Bivouakilden.

Omtrent halvvejs mellem Skanderborg og Silkeborg, lidt nord for Aaløbet mellem Knud Sø og Ravn Sø, ligger en Landsby, som, for ikke at krænke nogen nulevende, kan hedde Lyngerup. Det er en Landsby som enhver anden, med Gaarde, Huse, Kirke, Præst, Degn o. s. v. Her var man, som rundt omkring paa denne Kant af Landet, i stærk Bevægelse og ventede med Angst og Bæven den fjendtlige Indkvartering. Vel stod der endnu en dansk Post ved Knuds Bro lidt sydligere, men at den ikke kunde værge Egnen mod et Par Divisioner, var man vel paa det rene med, saa at Fjendens Ankomst kun var et Tidsspørgsmaal, der oven i Kjøbet kunde ventes afgjort i Løbet af et Døgn eller højst to.

Allerede for nogen Tid siden havde Præsten, Sognefogden og Husmand Per Fillerup efter Anmodning af Lyngerup Bymænd dannet en Slags Velfærdskomité, som dels skulde ordne alt, hvad der angik Indkvarteringen, dels paa bedste

Maade sørge for *ne quid detrimenti capiat Lyngerup*, og den 12te Marts om Aftenen var de tre Mænd samlede hos Præsten for endnu en Gang at overveje, paa hvilken Maade de bedst skulde røgte det dem overdragne vanskelige Hverv. At en Husmand, og tilmed en fattig Husmand som Per Fillerup, nød en saadan Ære, kom vel navnlig af, at han med Rette var anset for at være en sjælden hæderlig og forstandig Mand, men hvad der ogsaa blev taget med i Betragtning, var, at han som Danebrogsmand og Invalid fra 1849 betragtedes som en Blanding af Rangsperson og militær, der i begge disse Egenskaber maatte anses for særlig skikket til at forhandle med Fjenden. Den lille Velfærdskomité var altsaa fuldtallig samlet hos Præsten, og mange var de Betænkeligheder, mange var de vanskelige Spørgsmaal, som optog deres Tanker og var Gjenstand for deres Samtale. Omsider, langt ud paa Aftenen, blev de dog saa vidt færdig, at de med god Samvittighed kunde bryde op, og i øsende Regn vandrede Sognefogden og Per Fillerup hver til sit.

Næste Formiddag var der en forventnings-

fuld, trykkende Stilhed over hele Lyngerup. Ingen kunde faa sig til at bestille noget rigtigt; man fodrede Kreaturerne, og for et Syns Skyld tog man imellem fat paa et eller andet, men derved blev det ogsaa. Ved Middagstid, da man rundt om sad ved Maden og pinte Grøden ned under dæmpet, afbrudt Samtale, faldt der et Skud sønder paa; saa et Par til, derpaa lød en Salve, og saa blev alt stille. Man lod Maden staa og skyndte sig ud paa Vejen; kun de forsigtigste nøjedes med at kige ud ad Vinduerne, og de, som endnu ikke havde gjemt deres Sølvtøj, gravede det ned mellem de bladløse Kaalstokke eller forvarede det oppe paa Høstænget.

Ret længe forblev man ikke uvidende om, hvad der var gaaet for sig: en god halv Time efter, at det første Skud var faldet, kom Delingen fra Knuds Bro ilsomt gjennem Byen. Flygtige Hilsener og et enkelt Ord udvexledes, men et Øjeblik efter var de sidste danske Soldater borte, paa Vej til Skovene vester ude. Skjønt der ikke kunde være noget betryggende ved at vide sig forsvarede af en saadan Haandfuld Folk, var det dog med en ejendommelig Følelse af Tomhed, at man i Lyngerup saa' de danske for-

svinde i den vandtunge, raakolde Taage; det var, som om noget mere end selve Soldaterne, som om et ubestemt noget blev borte der ude i Horizonten, og længe efter stirrede man i Tavshed derhen.

Men saa fik man andet at se efter. Ringeren, som havde stillet sig paa Post i Kirketaarnet og spejdede ud ad det søndre Glamhul, kom nu ned og meldte, at Fjenden var i Sigte: Fortroppen var allerede ved Vejby, saa om et Kvarters Tid kunde man vente dem! Enkelte begyndte at tænke paa, om det dog ikke var bedst at liste af, man kunde jo aldrig vide, hvordan det vilde gaa, men da de saa', at deres tre Tillidsmænd trolig holdt ud paa Pladsen foran Skolen, skammede de sig og blev staaende. Præsten og Sognefogden stod tæt ved Siden af hinanden paa Grøftekanten, begge søgende Læ under den førstnævntes Paraply, og Per Fillerup stod lidt fra dem, oppe paa Diget, hvor der var mere fast Bund, saa at hans Træben ikke sank for dybt i. Han havde pyntet sig i Dagens Anledning, havde blank pudset Støvle paa den ene Fod og bar Søndagsfrakken, hvor Sølvkorset hang i et Baand paa et Par Tommers Længde.

Nu saa' man allerede Vaaben blinke nede i Hulvejen, og pludselig kom en Deling Ryttere med hvide, flagrende Kapper susende fremad. Prægtige Karle var det, og prægtige Dyr — for hvem, der havde Stunder at se det — men uvilkaarlig veg de Lyngerup Folk til Side, et godt Stykke ind paa Marken, for hver Rytter holdt en spændt Pistol i højre Haand og saa' sig om til begge Sider, som om han ventede et Baghold. Da de havde redet Byen igjennem, vendte de om, og Regimentet, der havde gjort Holdt nede paa Vejen, satte sig igjen i Bevægelse. Snart kunde man skjelne de graa Jægeruniformer og se de vajende, sortgrønne Fjerbuske i Hatten; nu svingede de om Møllebakken, og i det samme spillede Musiken op, en festlig, elektriserende Marsch. Kvinderne græd, Børnene klyngede sig angst op til dem uden at forstaa Situationen, og alle Byens Hunde hylede i Kor.

Et Øjeblik efter passerede de forreste Præsten og Sognefogden, som ærbødig blottede Hovederne og modtog en høflig Gjenhilsen af Adjutanten, der med trukken Sabel red i Spidsen. Obersten, en endnu ung Mand med kort klippet, sort Skjæg over hele Ansigtet og mørke, lynende

Øjne, kom travende hen til Adjutanten, just som denne var lige ud for Per Fillerup, der ubevægelig stod og skrævede ud oppe paa Diget. Adjutanten pegede op og viste først paa Træbenet, saa paa Sølvkorset, og Obersten smilte som en Mand, der pludselig faar en lykkelig Indskydelse. Vendende sig om paa Hesten raabte han med høj Røst nogle Ord, som ingen af de indfødte, ikke engang Præsten, forstod. Der lød et Kommandoord, kort og gjennemtrængende, og i samme Nu skuldrede det hele Regiment Geværet og saa' til venstre, op til Per Fillerup, mens Musiken, der var standset, da Obersten begyndte at tale, spillede „Den tapre Landsoldat". Deling efter Deling, Kompagni efter Kompagni passerede forbi; Officererne nikkede op til Veteranen paa Diget og hilste med Sablen eller slog ud med Haanden, og først da den sidste Række var omme bag Præstegaarden, hørtes der igjen en Kommando, og Geværerne toges paa Nakken.

Der havde været dødstille paa Lyngerup Gade imens. Nogen Tid havde det varet, inden det gik op for Per Fillerup selv, at det virkelig var h a m, ham og ingen anden, hvem denne Ovation vistes, og da han endelig forstod det, havde han

blot kunnet stamme et næppe hørligt: „Aa, nej da, aa, nej!“ og viske sig med Bagen af Haanden over Øjnene. Byens Folk stirrede maalløse afvexlende paa ham og paa Østerrigerne, men da den sidste Soldat var ved at forsvinde bag Præstegaardens Stuelænge, brød det med ét løs, og der lød et dundrende Hurra, om til Ære for Fjenden eller den hjemlige Helt, er ikke godt at sige. Nu var Fortryllelsen løst, og nu kunde man baade bevæge sig og tale; en hel Del Børn og Mandfolk løb da ogsaa, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, tværs over Degnens Pløjejord for at se, hvor Østerrigerne blev af. — Ja, hvor blev Østerrigerne af? De svingede ind paa Hedemarken nord for Lyngerup, gik i en stor Bue uden om Byen og vendte saa tilbage ad samme Vej, de var komne, for aldrig mere at vise sig paa denne Kant.

Alt i Verden skal jo have en Aarsag, og hvad var rimeligere, end at de gode Lyngerup Folk betragtede Begivenheden den 13de Marts 1864 som et Mirakel og Per Fillerup som en anden Pave Leo, der ved sin blotte Nærværelse havde hindret Hunnerne fra at plyndre Rom? At Sagen imidlertid ikke forholdt sig ganske saaledes,

turde det være temmelig overflødigt at bemærke. Østerrigerne foretog den nævnte Dag to større Rekognosceringer, en til Aarhus og en i Retning ad Silkeborg; men det var ikke deres Hensigt at slaa sig til Ro noget af Stederne, og det kan med forholdsvis Sikkerhed paastaas, at Lyngerup vilde være sluppen for Indkvartering, selv om Per Fillerup ikke havde været. Hvad angaar den østerrigske Obersts Optræden, saa skyldtes den, som allerede bemærket, kun en øjeblikkelig Indskydelse, en Indskydelse af den Art, der ikke var sjælden hos en gjennemgaaende saa ridderlig Fjende som Østerrigerne, hvis første Handling efter Overgivelsen af Fredericia var at sætte en Æresvagt ved Landsoldatens Monument.

— At Per Fillerup siden 1864 nyder en kvalificeret Agtelse i Lyngerup, er en Selvfølge, og det er ikke usandsynligt, at der en Gang efter hans Død vil danne sig en hel Sagnkreds knyttet til hans Navn. Efterhaanden som han ser sit Livs store Begivenhed i større og større Afstand, er det heller ikke fri for, at han selv er tilbøjelig til at overvurdere Betydningen af den Rolle, han spillede hin mindeværdige Dag.

Da Sognefogden saaledes efter fem og tyve Aars Tjeneste blev Danebrogsmand og i den Anledning lod falde en let Antydning af, at havde han haft Sølvkorset i 1864, saa havde han maaske ogsaa, o. s. v., smilede Per Fillerup overlegent, slog sig paa Træbenet og sagde: „Ja, men det var nok lige godt det vigtigste!“ Og det gav Præsten ham Ret i.

Den flyvende Hollænder.

Paa et ældre Kaart over Frankrig leder man forgjæves efter St. Jean-Lerou, men ser man paa et nyere, vil man ikke være længe om at finde Navnet paa Bretagnes Nordkyst. Grunden hertil er imidlertid ikke den, at det lille Fiskerleje først for nylig er anlagt — det har vistnok existeret i Hundreder af Aar — men Tingen er, at det først i den nyere Tid er bleven opdaget.

Det kan vel være en Snes Aar siden, at en ældre fransk Marinemaler, som ingen nu om Stunder længere husker, ved et rent Tilfælde havnede i St. Jean-Lerou en smuk Foraarsdag og slog sig til Ro dér for Sommeren. Han malede en Masse Studier — af Storm og Havblik, rødbrune Klipper, Fiskere og Baade — og da han havde befundet sig vel i det frivillige Exil, kom han igjen næste Aar, denne Gang i Følge med et Par Kammerater. Det var endnu St. Jean-

Lerou's Uskyldighedstid: Malerne fik for en ren Spotpris det største Rum i en Fiskerhytte overladt til uindskrænket Brug hele Sommeren, de delte deres Værts Kost og Familiens Glæder og Sorger, og den højeste materielle Luxus, man overhovedet kjendte, var et Glas Cider, som endda kun nødes ved højtidelige Lejligheder.

Men hvad nu end Grunden var, saa kom St. Jean-Lerou hurtig i Mode. Aar for Aar tog flere og flere Artister Sommerophold i Lejet, der blev trang Tid paa Plads, og adskillige driftige Fiskere begyndte at bygge en lille Fløj til deres Hytte, lavede Lysthus af Sejldug udenfor og plantede Slyngroser paa Sydsiden; Cider fortrængtes efterhaanden af Vin og Cognac, som man nu kunde kjøbe paa selve Stedet, og da ti Aar var gaaede, var St. Jean-Lerou ikke mere til at kjende. Alle Kunstnere maatte, hvad enten de var Marinemalere eller ej, absolut tilbringe Sommeren dér, hvis de da vilde gjælde for rigtige Talenter, og den indfødte Befolkning opgav efterhaanden helt sin tidligere Beskjæftigelse, levede af og for de fremmede og demoraliseredes ganske paa samme Maade som Rødhuderne, naar de komme i Berøring med den evropæiske Civilisation. Fiskerne

lærte snart, at de kunde tjene mere ved at trække Kunstnerne op i én Maaned end ved at fiske i tolv, Spekulationsaanden vaagnede, og der har nu rejst sig en hel Mængde forholdsvis statelige Udsalgsboder — deriblandt en, hvor der udelukkende sælges Farver, eftersom det har vist sig, at den nye Skole forbruger et i Forhold til det bemalede Areals Størrelse farbavsende Kvantum heraf. De indfødte tjene Guld ved at staa Model, og der er ikke en Sjæl i St. Jean-Lerou, som hele Paris ikke kjender, eftersom man har set vedkommende figurere et uendeligt Antal Gange paa et tilsvarende Antal Malerier, og hvad der saaledes gjælder om Befolkningen, gjælder ogsaa om Lokaliteterne: Publikum kan hver Klippe og hvert forkrøblet Træ i Egnen udenad og véd paa en Prik, hvordan det tager sig ud, naar Kunstnerne i Fællesskab nyde deres Frokost i et af de senest oprettede Pensionater.

Livet i St. Jean-Lerou frembyder ikke megen Afvexling. Tidlig om Morgenen gaa Kunstnerne paa Arbejde, og Marinemalerne opslaa deres hvide Solskjærme i en lang Række paa Strandbredden, saa at det i Afstand ser ud, som om man i det golde Sand drev kunstig Champignonavl efter en

større Maalestok. Der „arbejdes“ til Middag over hele Linjen, arbejdes saaledes, som Franskmænd arbejde, naar det gjælder om at vinde et Navn eller hævde det, man allerede har vundet, og man „gjør“ Billede efter Billede med samme rolige Energi. Tiden efter Middag tilbringes i et dolce far niente, som kun læmpes noget efter de enkeltes Tilbøjelighed. Størstedelen af Sommergjæsterne foretrækker at slaa sig til Ro paa den afsvedne Grønning mellem de to Pensionater; her nyder man sin Kaffe, sin Cognac og Cigaretterne, springer nogle Blade over i den nyeste Roman og kaster misundelige Blikke hen til de faa lykkelige, der have opnaaet Plads i Skyggen af Hvidtjørnen. Denne er det eneste Træ paa Grønningen, og man har, for at undgaa Stridigheder, forsøgt at indføre Abonnement paa dens Skygge til Fordel for Kommunens Fattigkasse, men da det viste sig, at Abonnenterne ikke var sikrede imod at finde Pladsen optaget af uberettigede, har man atter frafaldet denne Ordning, og nu gjælder det kun om at komme først; den romerske Rets Maxime „beati possidentes“ hyldes ufravigelig: man flytter rundt om Stammen med Solen, men man flytter sig ikke for en Dame. I det hele taget

synes Forskjellen mellem de to Kjøn ikke længere at være til; Kunstnere og Kunstnerinder er Kammerater, men om Erotik og Galanteri er der ikke Tale, og kun med Hensyn til Badning har man, da Toilettet foregaar paa aaben Strand, truffet den Bestemmelse, at Damerne kan have den lille Bugt for sig selv en vis Tid af Dagen.

Enkelte af Selskabet naa om Eftermiddagen aldrig videre end til Grønningen og nøjes med derfra at se ud over Havet og tælle de forbipasserende Dampere og Sejlskibe, men de yngre og mere aktive Medlemmer af Samfundet gjøre Fællesture til Fyrtaarnet ude paa Pynten eller lægge Sko og Strømper og gaa i Ebbetiden ud og fange Krabber.

Hovedstammen af St. Jean-Lerou's Sommergjæster er og bliver Kunstnerne, men der findes dog ogsaa andre Mennesker. Der er for det første altid et Par professionelle Kritikere. Dels kan de ved at opholde sig paa Stedet forsyne deres Blad med de yndede og interessante Meddelelser om, at „den unge, lovende Maler N. N., der agter at debutere paa næste Aars Salon, nu er ankommen", eller at „den store Kunstner X. X. nu for Alvor tænker paa at fuldende sin

Stranding", dels lære de her paa Forhaand alt det at kjende, der vil blive udstillet — eller refuseret — til Foraaret, og faa tillige at vide, hvad der skal siges om det, hvilket selvfølgelig er en stor Behagelighed for alle Parter.

Saa forvilder der sig ogsaa stundom fuldstændig uvedkommende Elementer til St. Jean-Lerou, enten tilfældig, eller fordi en og anden faar Lyst til at se det berømte Sted, som efterhaanden synes at være bleven Centrum for Landets Kunst. Saaledes indtraf for et Par Aar siden direkte fra Paris en Mlle. Sarah Reichbourg, Datter af en hovedrig Bankier, med Kammerjomfru, Hund og Papegøje. Det hed sig, at hun vilde bruge Badene, men i Virkeligheden kom hun kun for at faa Kunstnerne til at male en Vignet og skrive deres Navn paa hendes Vifter, af hvilke hun medførte et større Oplag. Med en Ligefremhed og en Energi, som kun en Dame kan vise, gik hun uden videre løs paa alle Malerne og bragte det i faa Dage saa vidt, at enhver flygtede, saa snart hun blot nærmede sig; kaprede hun en, slap hun imidlertid ikke sit Bytte, før vedkommende, dels for at blive fri for videre Tiltale, dels i Haab om muligvis at faa

Bestillinger af Faderen, lovede at opfylde hendes Ønske. Da Mlle. Sarah havde faaet Vifterne fulde, rejste hun tilbage til Paris, hvor der netop var en Musikfest, for dér at faa Komponister og Virtuoser til at skrive paa et andet Sæt Vifter, men Kunstnerne i St. Jean-Lerou hørte ikke noget til Bestillingerne fra Bankieren.

Kort efter hendes Afrejse kom der en rig engelsk Brygger, Mr. Pott, med sin eneste Datter, Miss Arabella. Hun var en blond, angelsaxisk Skjønhed, komplet ladylike og med stærke indadvendte romantiske Tilbøjeligheder; hun og Faderen havde gjort „le grand tour de l'Europe", og da hun sværmede for Kunst og havde fem Skizzebøger fulde af egenhændige Akvareller, havde hun overtalt den værdige Mr. Pott, som føjede sig efter alle hendes Ønsker, til at tage en Maaned til St. Jean-Lerou, for at hun under en af de største Maleres Vejledning kunde uddanne sit Talent.

Kritikeren, M. Vivace, som de først havde truffet, betragtede sig selv som et Slags Forsyn for alle fremmede, og havde strax taget sig af det engelske Par, præsenteret dem for Kunstnerkolonien og anbefalet Miss Arabella til M.

Bouton, en af de berømteste Impressionister, Officer af Æreslegionen etc. etc. For to Guinea'er Timen uddannede Miss Arabella nu daglig sit Talent, og M. Bouton bestræbte sig for at lære hende den vanskelige Kunst at bruge rødt og violet til det, der viste sig grønt, og omvendt. Princippet forekom hende i Begyndelsen noget underligt, men hun var utrættelig og frembragte under sin store Lærers Ægide en Række højst originale Billeder, om hvis Fortræffelighed hun selv nærede en beskeden Tvivl, men som til Gjengjæld blev roste i høje Toner baade af Mesteren selv og af M. Vivace.

„Det er jo ligefrem excellent!" sagde den sidste en Dag om en af hendes Skizzer, som nærmest skulde give en Forestilling om Solopgangen over Bugten men rigtignok lige saa godt kunde tænkes at være et Billede af en moden Majsmark. „Er det ikke fortræffeligt, Mr. Pott?"

Mr. Pott, der var fortvivlet over Opholdet i St. Jean-Lerou og som ivrig Tory paa Forhaand saa' skævt til alle republikanske Franskmænd, svarede mut og undvigende, at det kunde han ikke dømme om; „jeg er nemlig saa gammeldags,

at det ligefrem morer mig, naar jeg kan se, hvad et Billede forestiller", sagde han.

„Imbécille!" mumlede M. Bouton, der havde hørt Samtalen.

„Det betyder Idiot", oplyste den forekommende M. Vivace paa Engelsk, „men det skal De ikke bryde Dem om: Bouton mener det ikke saa slemt, og store Kunstnere maa jo have deres Frisprog!"

Mr. Pott drejede sig om paa Hælen og indlod sig aldrig mere paa nogen Drøftelse af kunstneriske Æmner.

Nogle Dage senere bragte Dagvognen en ny Elev til den store M. Bouton. Det var en ung hollandsk Maler, Adriaen van Bourgh, en af dem, som med et lille Talent forbinde en uendelig Kjærlighed til Kunsten og en næsten hellig Ærbødighed for dens Krav. Da det ikke var lykkedes ham at slaa igjennem hjemme, havde han, der var uafhængig stillet, besluttet sig til at forsøge at gaa i Skole hos en af Koryfæerne i St. Jean-Lerou, ganske paa samme Maade, som en uhelbredelig syg paa Maa og Faa rejser til et Bad, hvis vidunderlige Virkning han har

hørt berømme. Ogsaa van Bourgh fik M. Vivace naturligvis fat paa, og med sin sædvanlige Forekommenhed tog han sig strax af ham.

„Det kan jeg lide", sagde han, „at De kommer hertil! Vil De blive til noget, maa De ogsaa gaa i Lære hos Frankrig og give Dem det ny i Vold! Kom De nu blot med mig, jeg skal præsentere Dem for Bouton og alle de andre, men først maa vi spise Frokost, det er netop paa Tiden. Kom nu, min unge Ven!"

M. Vivace og hans Ledsager gik ind og satte sig for Bordenden i Spisesalen. Der sad de, alle de store Berømtheder, hvis Navne saa tit havde lydt for van Bourghs Øren; han var imponeret paa Forhaand. Ivrig og højrøstet gik Samtalen, saa højrøstet, at ingen andre end den unge Hollænder kunde høre de orienterende Bemærkninger, som Kritikeren henvendte til ham.

„Ser De den svære Mand der nede for den anden Bordende? Det er Letort, Stormmaleren."

„Hvad for noget?" spurgte van Bourgh, der ikke rigtig havde hørt det sidste Ord; „er han ikke Marinemaler?"

„Jo, det kan man gjærne kalde ham, men han gjør kun i Storm, Paalandsstorm. Enhver

maa jo i vore Dage være Specialist, ellers bliver det ikke til noget. — Hvilken Specialitet har De tænkt at vælge? — Naa, De har maaske endnu ikke bestemt Dem, ja, saa siger Bouton Dem nok Besked! — Men, for at blive ved Letort, det er ham, der altid maler violet, og den uvidende Hob er derfor borneret nok til at tro, at det skyldes en Synsanomali, men, som jeg paaviste i en Artikel i Fjor — har De læst den? — Naa, ikke, ja, De kan faa den hos mig — som jeg paaviste i en indgaaende Artikel, er det netop hans usædvanlig skarpe Syn, som vi andre desværre mangle, der sætter ham i Stand til at opfatte Tilværelsen som violet. — Han dér, ved Siden af Letort — nej, ikke til venstre, til højre! — det er Choiseul, Pestmaleren. — Ja, hans Navn kjender De da? Han har malet Kolerasyge i Indien og den gule Feber i New-Orleans, men han kom to Dage for sent til den sibiriske Pest, skjønt han tog Extrapost hele Vejen, det var stor Skade! — Saa kommer de tre næste paa samme Side: det er Villeroi, Chalet og Gobert. De maler altid hinanden med Kone og Børn, enten i Atelieret, Dagligstuen eller Sovekammeret. Publikum kan derved paa den bekvemmeste Maade

følge med Tilvæxten i hver af Familierne og more sig med at se, om nogen af dem har faaet nyt Betræk paa Møblerne; det er højst interessant! — To Pladser fra dem sidder Mlle. Garbonne. Hun er en stor Kolorist. Hun maler for Farvernes Skyld, ikke for andet. Det var hende, der først fandt paa at studere og gjengive Farvespillet i døde Fisk; De véd formodentlig som Hollænder, at Sild strax bliver rødøjede, saa snart de kommer oven Vande, og denne Iagttagelse har hun forfulgt videre og videre, saa at det er lykkedes hende bogstavelig at svælge i Farver ved at fremstille Fisk i al Almindelighed paa alle Forraadnelsens Stadier. Det var ogsaa hende, der i Fjor i dyre Domme kjøbte den druknede Matros, som drev i Land her udenfor, og gjorde et excellent Billede ud af ham; aa, De skulde have set de Farver: det blaaviolette og det grøngule, og Hullerne i Kinden, hvor Krabberne havde flænset — storartet, siger jeg Dem! — Lige over for hende sidder Chot. Han maler aldrig andet end en enkelt nøgen Kvindefigur, men han forstaar med en aldrig trættet Opfindsomhed at variere Benævnelserne paa sine Billeder; snart kalder han dem „Sandheden“,

snart „Sappho“ eller „Chloris“, ja, for to Aar siden havde han det ligefrem geniale Indfald simpelthen at opføre en af sine Figurer i Kataloget som „*Nudité*“, det gjorde megen Opsigt! Skade kun, at der her i St. Jean-Lerou ikke er mere end én kvindelig Model, kan kan bruge, saa man kjender jo rigtignok den lille Angèle og hendes Yndigheder i lang Afstand. — Men jeg har jo slet ikke vist Dem Valencour! Det er ham dér med det lange Haar. Han er berømt for sin pastose Malemaade; han lægger saa megen Farve paa Lærredet, at hans Billeder, sete i nogenlunde passende Afstand, kun bestaar af Høje og Dale. Han modellerer ligefrem i Farve, ja, man kan næsten sige, at han som ingen anden har løst Opgaven om Gjenindførelsen af polykrome Basrelieffer. — Og dér har vi — naa, ja, saa maa vi gjemme Resten til en anden Gang; nu staar man fra Bordet, og vi skal hen til Bouton!“

Van Bourgh bragte efter Anmodning sine Studier til den store Mester, men efter at have set dem flygtig igjennem, erklærede denne, at de muligvis kunde have været ganske gode for en Snes Aar siden, men at de nu var uden alt

Værd. „De maa begynde forfra, min unge Ven", sagde han, „men tab blot ikke Modet: arbejd energisk og lær at se paa Tingene, som de virkelig viser sig, saa kommer det nok alt sammen!"

Underligt nok syntes nu imidlertid van Bourgh netop, at hans Skizzer, hvor meget der end manglede dem, dog gav mere af selve Naturen end mange af de store Kunstneres, men da han en Dag i al Beskedenhed antydede noget saadant til Bouton og ytrede, at det dog var en Besynderlighed ved den moderne Skole, at den, i Modsætning til de gamle, ikke fremstillede Landskabet, som det virkelig viste sig, med de naturlige Farver og de fremtrædende Enkeltheder, saa affærdigede Læreren ham med, at han endnu var hildet i en bornert Fordom, som han snarest muligt maatte se at komme ud over. „Ganske vist ser den store Mængde ikke, som vi Kunstnere gjør", sagde han, „men det skal den opdrages til, for det er naturligvis os, der ser rigtig. Læg Mærke til de Øjebliksfotografier, der nu bringes i Handelen, af løbende Dyr og flyvende Fugle: de Stillinger, De ser paa dem, forekommer Dem ogsaa fremmede, men Spejlbilledet er dog vel paalide-

ligt, ikke sandt?“ Van Bourgh tav, ikke fordi han var overbevist, men fordi han trykkedes af Mesterens Avtoritet, og fordi han havde besluttet at holde ud og i alt Fald søge at tilegne sig noget af den Teknik, som Alverden beundrede Bouton for.

Dem, van Bourgh ellers nærmest sluttede sig til, var Miss Arabella og hendes Fader. Han beundrede hende i Tavshed og Ærbødighed, ikke som Kunstnerinde men som Kvinde, og hun havde fra den første Dag af fundet, at der var noget højst tiltrækkende ved den unge Mands vemodige Blik, og at der var „*something*“ *about* hans Billeder. Mr. Pott kunde ogsaa godt lide van Bourgh, dels af den negative Grund, at han ikke var Franskmand, dels fordi Datteren syntes om ham, og de tre slog sig derfor i Reglen sammen om Eftermiddagen, sejlede ud paa Havet eller gik lange Ture til Fyrtaarnet og til den gamle Kapelruin hinsides Bugten.

Dag for Dag blev imidlertid van Bourgh mere og mere indesluttet og tungsindig; Bouton trak paa Skuldrene, naar nogen spurgte ham om den unge Hollænders Fremtid, og M. Vivace slog

som Følge deraf ogsaa Haanden af sin Protégé og trak ligeledes paa Skuldrene, naar nogen spurgte ham.

— Saa faldt en Dag ved Frokosten Talen paa ældre og nyere Kunst, og en af Artisterne ytrede, at det i Grunden var ham ufatteligt, at nogen gad se paa de tilrøgede og brunede Billeder, hvoraf Alverdens Museer bestod. En anden gav ham Ret i det væsentlige, dog med den Modifikation, at havde de gamle blot lært at male ordentlig, kunde virkelig adskillige af dem have drevet det vidt, hvorfor ogsaa deres Arbejder, selv om de ganske vist var gyselig naive, dog endnu havde en vis historisk Interesse.

Van Bourgh sad og betænkte sig lidt; han blev afvexlende rød og bleg, men tilsidst sagde han højt og lydelig: „Tillad mig et Spørgsmaal, mine Herrer: er det virkelig Deres Mening, at den impressionistiske Skole paa Landskabs- og Marinemaleriets Omraade er naaet videre, end mine store Landsmænd i sin Tid naaede? Finder De dog ikke, at man ud fra deres Billeder kan læse en ganske anden Forstaaelse af Naturen, et sundere Blik paa den og en større Kjærlighed til den og Kunsten?“

„Kjærlighed og Forstaaelse? Det klinger elskværdig og tiltalende ligesom Billedsproget i det gamle Testamente", svarede En, „men man „gjør" i vore Dage ikke et Maleri ud fra gammeltestamentlige Forudsætninger!"

„Tillad mig at formulere mit Spørgsmaal endnu en Gang: tror De virkelig, at de „gamle Hollændere" eller den ny Skole staar højest?"

„Man maa jo være et Barn for at kunne spørge saaledes!" udbrød M. Vivace. „Kom Ruisdael, Everdingen, van de Velde, Dubbels, og hvad de hedder alle sammen, disse Hollændere med de barbariske Navne, og forlangte deres Billeder ind paa Salon'en, de blev simpelthen refuserede! — det vil sige, hvis man ikke kjendte deres Navne, for, Gudbevares, et Navn kan hjælpe frem overalt!" Den sidste Vending optoges med særligt Bifald af et Par unge Kunstnere, hvis Arbejder var blevne vragede sidste Aar, men van Bourgh sprang op fra sin Plads, slog i Bordet og raabte med en Stemme, som Mismod og tilbagetrængt Bitterhed gav en ejendommelig, brutal Pathos:

„Jeg, der har stor Kjærlighed til Kunsten, men ringe Evner, jeg har været naiv nok til at

tro, at det, der manglede mig, var noget, som kunde læres, og jeg har desuden været saa naiv at tro, at det var til St. Jean-Lerou, man skulde gaa, naar man vilde valfarte til et Sted, hvor Kunsten dyrkedes med Alvor. Men jeg er kommen ud af Vildfarelsen; jeg selv mangler noget væsentligt, som ingen Skole kan give mig, det er sandt, men ét er lige saa sikkert, at man her kun byder den hungrige Stene for Brød: Manér og Unatur i Steden for sand Kunst, forloren Teknik i Steden for Aand og Forstaaelse! — Og I mener, at I er kommen ud over de gamle! Gud hjælpe Jer, om en Ruisdael eller en Willem van de Velde stod op af Graven og malede et Billede, som han fik hængt op imellem jeres: man gad ikke se paa dem, naar man havde en saadan Maalestok ved Siden! — Hvor er jeres Billeder henne om hundrede Aar? Tror I, de hænger paa Museer? — Nej, de er solgt paa Avktioner mellem andet gammelt Skrammel, og det eneste af dem, der muligvis beholder noget Værd, er de dejlige Rammer!"

Van Bourgh satte sig ned som en Mand, der endelig har faaet sagt, hvad der længe har ligget ham paa Hjærte, men som tillige er for-

bavset over, at det virkelig er sket. Miss Arabella saa' bly beundrende paa ham, og der blev en pinlig Pavse. — M. Vivace, til hvis Metier det ogsaa hørte at slaas, brød Tavsheden og spurgte van Bourgh, om han var klar over, at det, han havde sagt, var en „infamie", en „outrage" mod det franske Kunstnersamfund? — Nej, det havde van Bourgh egentlig slet ikke tænkt sig, det skulde være. — Ja, men det var det nu alligevel, og M. Vivace opfordrede derfor M. van Bourgh til at tage sine Ord tilbage. — Nej, det kunde ikke falde ham ind, for han havde ment, hvad han havde sagt. — Ja, saa maatte M. van Bourgh undskylde, at M. Vivace i Løbet af Dagen sendte et Par Venner hen til ham for at aftale det fornødne. — „Jeg er hjemme hele Dagen", svarede van Bourgh, rejste sig og gik.

Næste Morgen tidlig fandt Duellen Sted — naturligvis paa Kaarder — ude i Nærheden af Fyret. Mr. Pott havde strax tilbudt sig som van Bourghs Sekundant, og Bouton, der i Grunden var Godmodigheden selv, slog en Streg over sin Elevs Utaknemmelighed og meldte sig ligeledes.

Hollænderen havde ikke sin franske Modstan-

ders Øvelse og blev derfor strax i første Omgang saaret alvorlig i Brystet; den medfulgte Læge erklærede Saaret for betænkeligt, men ikke haabløst, og fordrede bestemt, at van Bourgh snarest muligt skulde føres til nærmeste By, hvor han kunde faa omhyggelig Pleje paa det derværende Hospital. En Sygevogn blev hentet, og op ad Dagen transporteredes da van Bourgh afsted, meget lidende og, efter hvad Lægen sagde, i Vildelse; han havde nemlig, da han blev baaret ud i Vognen, gjort en truende Bevægelse ud mod St. Jean-Lerou og sagt noget om, at han var for ringe, han manglede Autoritet til at optage Kampen, men Gud hjælpe dem alle sammen, hvis en af de store kom, saa skulde de se Løjer, og andet mere, som der ikke var sund Menneskeforstand i. Det mærkeligste ved van Bourghs Transport til Hospitalet var imidlertid, at Miss Arabella Dagen efter, trodsende alle Fordomme, fulgte efter den saarede, ledsaget af sin Fader, og nu ofrede sig fuldstændig for hans Pleje. „Han er fremmed her, og vi er fremmede", sagde hun paa sin bestemte, rolige Maade, som Mr. Pott i Grunden altid beundrede, „den ene maa

hjælpe paa den anden, fremfor alt, naar det er en Helt, som falder for sin Overbevisning!"

M. Vivace var imidlertid Dagens Helt. Det var hans en og tyvende Duel, og hele St. Jean-Lerou var enig om, at han paa en værdig Maade havde hævdet Landets Ære og Impressionismens Betydning. Der blev givet Champagne ved Middagen i Dagens Anledning, og man vilde sikkert være bleven siddende meget længere ved Kaffen, end man gjorde, hvis ikke den Storm, der var begyndt at blæse op om Formiddagen, var taget til i den Grad, at alle maatte ned til Stranden. Letort, Stormmaleren, var der allerede, og Mlle. Garbonne ligeledes. — „Forbandet fin Næse, det Fruentimmer har!" bemærkede M. Vivace. „Hun lugter Lig længe i Forvejen. Naa, enfin, nogle raadne Meduser og andet frutti di mare driver der vel i alt Fald nok i Land!"

Man lejrede sig umiddelbart nede ved Stranden paa et Sted, hvor Klipperne gav noget Læ, og fulgte derfra Bølgernes Braad mod Skjærene og de enkelte Sejlere, der viste sig i Synskredsen. Da det begyndte at blive mørkt, foreslog En, at man skulde gaa hjem, og Størstedelen af

Selskabet var allerede i Færd med at følge Opfordringen, da M. Vivace udbrød: „Nej, vil De se den Brig dér, eller hvad det nu er for et Skib! Den styrer jo lige her ind!“

„Lige ind paa Skjærene! Saa er den fortabt!“

„Ja, men hvordan er det, den ser ud! Den ligner jo ikke noget almindeligt Skib!“

„Det er den flyvende Hollænder!“

„Pas paa, Vivace: han kommer for at drage Dem til Regnskab paa sin Landsmands Vegne!“

Saadan faldt Replikerne Slag i Slag, men en ældre Marinemaler, der vidste lidt mere Besked om Skrog og Rejsning end de fleste andre, sagde:

„Underligt er det, men den Sejler ligner mere de Skuder, som Tromp og Ruyter gik i Slag med, end den ligner noget andet! Naa, halvmørkt er det jo, og se kan man ikke, saa det er naturigvis en Fejltagelse!“

Men hvad der ikke var en Fejltagelse var, at Sejleren styrede lige ind mod Kysten, og man beregnede allerede det Øjeblik, da den vilde tørne paa de blinde Skjær ud for Fyret, da den pludselig løb op i Vinden, kastede bak og satte et Fartøj ud. Det var allerede temmelig mørkt,

men man saa' dog tydelig Storbaaden som et mørkt Punkt løftes paa de hvide Skumkamme for atter et Øjeblik efter helt at forsvinde i Bølgedalen. Alt som Fartøjet kom nærmere, kunde man skimte en stor, svær Mand sidde til Rors, og sikkert og rolig styrede han lige ind mod den lille Baadehavn, hvor Fyrmesterens Gig laa. Et Øjeblik efter vendte Baaden og stod ud efter, men uden Rorgængeren; med næsten overmenneskelig Kraft roede Folkene det svære Fartøj gjennem Brændingen imod Sø og Vejr, naaede lykkelig ud til Skibet og kom om Bord. Man kunde akkurat se, at Briggen satte Sejl til og firede af paa Skjøderne, i næste Nu var den forsvunden.

— „Ja, skal vi saa gaa hjem!" sagde Letort. „Nu har Fanden taget Hollænderen!"

Da M. Vivace næste Morgen stak Hovedet uden for Døren, overraskedes han i højeste Grad ved at se en fremmed sidde inde i Spisesalen og nyde en Bock. — En fremmed! Dagvognen var jo ikke kommen endnu, og i Gaar havde han ikke været her! Hvordan gik det til! Hvem kunde det være! — Han saa' ganske opvakt ud: der var for det første noget distingveret ved ham,

noget, der uvilkaarlig gjorde, at selv M. Vivace betænkte sig et Øjeblik paa, uden videre at antaste ham, og dernæst saa' han, som den udmærkede Kritiker senere bemærkede, ud som om han var falden lige ned fra det syttende Aarhundrede; ikke fordi hans Klædedragt var egentlig afstikkende — naa, mellem Kunstnere tager man jo heller ikke det saa nøje — men alligevel, der var noget ved Snittet og ved Stoffet og ved hele Holdningen, som — naa, enfin, enten er man Journalist, eller ogsaa er man det ikke, tænkte M. Vivace, hilste høflig paa den fremmede og sagde:

„Jeg erindrer ikke —"

„Jeg ikke heller!" lød Svaret.

„Nej, det forekom mig nok! Tillad mig derfor at præsentere mig selv: jeg er —", og nu fulgte en kort Selvkarakteristik, som ikke stillede M. Vivace i det sletteste Lys.

„Mit Navn er Willem van de Vrede", svarede den fremmede og lettede paa Hatten.

„Ah, Hollænder!"

„Ja."

„Der har været en Landsmand af Dem her længere Tid, en Marinemaler —"

„Det er jeg ogsaa!“

„Nej, virkelig! — Ja, De kommer for sent til at træffe Deres unge Landsmand, han har lovligt Forfald — et Stød mellem Ribbenene — det var mig, der var den uheldige Aarsag, men jeg haaber ikke, det skal gjøre noget Skaar i vort venskabelige Samkvem —“.

„Paa ingen Maade.“

„Det glæder mig, at De er saa fordomsfri, M. Vrede! — Tør jeg spørge, naar De er kommen?“

„I Gaar Aftes.“

„I Gaar Aftes! — Det var da vel aldrig Dem, der blev sat i Land neden for Fyret?“

„Jo, netop.“

„Det maa jeg sige, det var et Vovestykke!“

„Aa, jeg har været meget paa Søen i mine Dage, og jeg foretrækker altid at sejle fremfor at kjøre.“

„Ja, det forstaar jeg saa godt, men alligevel — jo, det var et Vovestykke! — Tør jeg spørge, er De kommen for at uddanne Dem —“

„Hvad behager?“

„Nej, naturligvis! — De vil gjøre Studier her?“

„Ja, man har talt saa meget om St. Jean-Lerou, saa jeg tilsidst har faaet Lyst til at se mig lidt om her og maaske male noget.“

„Meget smigrende for Stedet! Jeg véd ikke, om jeg tør tilbyde min Assistance, hvis der skulde være et eller andet —“

„Jeg takker meget, det skal være mig kjært at benytte mig af Deres Tilbud!“

Dermed lettede den fremmede atter paa Hatten, gik og efterlod M. Vivace fuldkommen imponeret. Han kjendte ganske vist ikke Willem van de Vrede's Navn, men han følte sig overbevist om, at Den, der traadte saaledes op, ogsaa maatte være noget stort, og afsendte derfor samme Aften en Artikel til sit Blad, i hvilken han udbredte sig over, at den berømte hollandske Marinemaler i nogen Tid vilde tage Ophold i St. Jean-Lerou, meddelte de vigtigste Træk af hans Liv og gav en Karakteristik af hans Kunst.

— I de følgende Dage var M. Vivace stadig i Hollænderens Kjølvand. Han præsenterede ham for alle Berømthederne, fremhævede deres Specialiteter og viste deres Billeder frem. Van de Vrede saa' paa alt med samme uforstyrrelige Ansigt og kom kun af og til med et Hm!, der

kunde sige, hvad det skulde være. „Saadan er nu Hollænderne“, sagde M. Vivace undskyldende til sine Landsmænd, „de siger ikke meget, men de tænker desto mere!“

— Da der var gaaet en Uges Tid, satte van de Vrede sig ned til Stranden, noget fra de andre, og malede; da han havde siddet et Par Timer, viste M. Vivace sig. „Tillader De —?“ spurgte han.

„Vær saa god!“ svarede Hollænderen, og Kritiken nærmede sig.

„Ah, det er højst interessant: jeg ser, De har Farver i Blærer i Steden for i Bliktuber, aldeles som man havde i gamle Dage, det er jo meget originalt!“

„Ja, det er jeg nu en Gang vant til, og hvad man er vant til —“

„Gudbevares, det forstaar jeg saa godt? — Men tør jeg spørge, hvilken Specialitet De dyrker?“

„Havet!“ lød det korte Svar.

„Ja, vel, De er Marinemaler, men jeg mente: maler De Storm eller Stille, Billeder fra Stranden eller i rum Sø, Bidevindssejlads eller —“

„Aa, jeg har hidtil saa nogenlunde kunnet

male baade det ene og det andet. For Øjeblikket maler jeg, som De formodentlig kan se, et Parti her fra Kysten med Søen i sagte Dønning, ganske som den i disse Dage er."

„Ah, saaledes! — Tør jeg spørge, er det en Bestilling?"

„Nej! Jeg har tænkt at udstille Billedet paa næste Aars Salon, men da jeg næppe vil kunne være i Paris til den Tid, vilde jeg bede Dem vise mig den store Tjeneste at varetage det fornødne med Anmeldelsen og Ophængningen."

„Det vil være mig en stor Fornøjelse, men —"

„Ja, De skal ikke have nogen Ulejlighed omsonst. Jeg er rig, og —"

M. Vivace gjorde en afvisende Bevægelse.

— „hvis der ellers var noget, jeg kunde gjøre for Dem —"

Den fremmede havde i dette Øjeblik noget saa overlegent og fornemt ved sig, at M. Vivace strax var paa det rene med, at det maatte være en Mand, der baade havde Indflydelse og var vant til at benytte den, hvorfor han ogsaa skyndte sig at svare:

„Kjære M. van de Vrede, tal dog ikke saa-

ledes! Jeg har bestandig næret den største Interesse for nyere hollandsk Kunst: jeg har skrevet om den, og jeg har tænkt paa at holde Foredrag om den — ja, jeg har, uden at rose mig selv, gjort saa meget for Hollænderne, at jeg, rent ud sagt, allerede tidligere havde ventet en ydre Anerkjendelse for min Virksomhed. Det er naturligvis ikke, fordi jeg sætter Pris paa Ordener — hvilken oplyst Mand gjør i vore Dage det! — men Verden gjør det, og vi lever jo alle i denne Verden, M. van de Vrede! Jeg tog mig i sin Tid varmt af en ung tysk Kunstner, og Storhertugen af Gerolstein hædrede mig i den Anledning med Ridderkorset af den violette Løve, der, som De maaske véd, kun tildeles for virkelige Fortjenester. Naa, jeg tillægger selvfølgelig ikke denne Udmærkelse større Vægt, end den fortjener, men jeg tror at turde paastaa, at den nederlandske Egekrone oftere er givet til Folk, som mindre have fortjent den, end jeg. Hvis det derfor ikke er alt for ubeskedent, vilde jeg —"

„Den Indflydelse, jeg maatte have, kan De være ganske sikker paa skal blive benyttet paa bedste Maade", svarede den fremmede, M. Vivace

trykkede henrykt hans Haand, gik og skrev samme Aften en lang Artikel om nyere hollandsk Kunst.

Efter et Par Ugers Forløb var van de Vrede's Billede færdigt. De faa, der havde set det, talte i temmelig ligegyldige Toner om det: det var et ganske almindeligt Billede, uden Chic og uden Effekt; denne nøgterne Gjengivelse af, hvad enhver kunde se, denne omhyggelige Udarbejden af Enkelthederne, hvad skulde man med den i vore Dage! Overvundet Standpunkt!

En skjønne Dag forsvandt Hollænderen imidlertid lige saa ubemærket, som han var kommen, men i Forvejen var det dog bleven aftalt mellem ham og M. Vivace, at denne skulde sørge for, at Billedet blev indleveret, naar Tiden kom, og, om muligt, faa det ophængt mellem de andre Marinemalerier fra St. Jean-Lerou, eftersom det var bleven til her, og det derfor vilde have sin Interesse for van de Vrede at se, hvordan hans Arbejde stod i Forhold til de franskes.

Vinteren gik. Forinden var imidlertid Adriaen van Bourgh, takket være Miss Arabellas opofrende og omhyggelige Pleje, fuldkommen restitueret, og

en Dag havde han taget Mod til sig og sagt hende, at han elskede hende, hvilken Erklæring hun havde besvaret med Tilstaaelsen om, at hun længe havde næret de samme Følelser for ham. Saa havde Mr. Pott givet dem sin Velsignelse, og de var bleven Mand og Kone.

M. Vivace, der stadig glædede sig ved Tanken om at se den nederlandske Egekrone hænge ved Siden af den storhertugelige violette Løve, besørgede samvittighedsfuldt van de Vredes Billede indsendt og fik det, efter Ønske, anbragt mellem de franske Mariner fra St. Jean-Lerou.

Stakkels M. Vivace, det kom ham dyrt til at staa! — Var det Hexeri, eller hvad var det, der gjorde, at alt, hvad der kom i Nærheden af det Billede, blev slaaet sønder og sammen, blev fladt og flovt, grimt og unaturligt! Var det et Tilfælde, eller skyldtes det Anvendelsen af mystiske Midler — en Fernis, hvis Sammensætning var en Hemmelighed, eller en Art Forgyldning paa Rammen — at alt Lys syntes at koncentreres paa den fremmedes Maleri, medens Omgivelserne hang i Skygge! Og hvorledes forklare det Fænomen, at det stilfærdige Billede med det jævne Motiv

som ved Trolddom besad en Evne til strax at drage alles Blik til sig! Folk standsede foran det og sagde troskyldig: „Nej, hvor det ligner Vand! Man kan formelig mærke Søluften!“, og faldt deres Øjne paa de andre Billeder, saa spurgte de forundret sig selv og deres Ledsagere, hvad i al Verden de dog skulde forestille, for se det kunde man da ikke.

Der blev Oprør i Kunstnerlejren, man forlangte den fremmedes Billede fjærnet, og først da det skete, kom der Ro i Gemytterne: nu kunde man igjen se, at Letorts Stormbilleder var uovertræffelige, og nu tog ingen Forargelse af, at Boutons Solopgang lige saa godt kunde forestille en moden Majsmark.

Den eneste, det gik ud over, var M. Vivace. Kunstnerne vilde ikke tro paa hans Uskyldighed men paastod, at der maatte stikke noget under; man mumlede om, at Billedet, der var signeret „W. van de V.“ i Virkeligheden var et ægte Arbejde af Willem van de Velde, som falskelig var udgivet for at være malet af en nulevende, og det var forgjæves, at den stakkels M. Vivace højt og hellig forsikrede, at han selv havde set den levende Hollænder male det: ingen troede ham.

Han maatte opgive Kunstkritiken og har nu slaaet sig paa Theatret. Men hvordan det egentlig hang sammen med Billedet, er det ham til Dato umuligt at forstaa, thi at det skulde være den rigtige gamle Willem van de Velde, som for at hævne sin Landsmand var kommen sejlende til St. Jean-Lerou med den flyvende Hollænder, det er han selvfølgelig alt for oplyst til at tro. Hvad der imidlertid næsten er det mærkeligste ved hele Historien er, at Billedet, efter først at have været paa flere Mellemhandleres Hænder, nylig er solgt i dyre Domme til Museet i Berlin, hvor det uden Betænkning er opført som en Original af Willem van de Velde.

Rota 22980